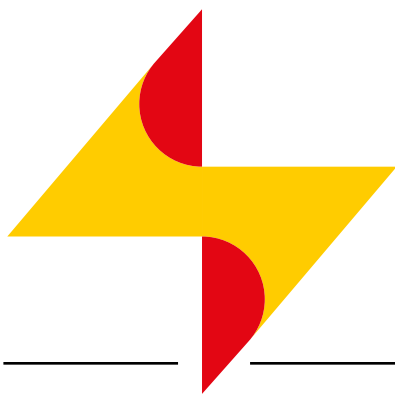

Samen maken

Nederland is een van de dichtst bevolkte landen ter wereld. Dat vergt veel van onze samenleving. Zo is de vraag naar goede woonruimte groot. Het antwoord op die vraag vergt visie waarin mensen centraal staan. Samenleven is een werkwoord, net zoals samenwerken. De manier waarop we samenwerken verandert in hoog tempo. Het vraagt ánders denken en doen dan decennia lang de gewoonte was. Zo maakt dankzij digitalisering de bouwwereld een transitie door. Milieu-eisen hebben grote invloed op ontwerpen en realisatie. Vooral bij grootschalige bouwprojecten wordt tijdswinst geboekt door hogere kwaliteit in het voortraject. We leren anders communiceren om het samen te maken. Samen met collega's van alle disciplines. Van begin tot eind. Ook deze KrantvanBlom bevestigt de uitspraak "Je bent niemand zonder de ander".

Het komt duidelijk naar voren in "Arnold zegt...." (zie pagina 9)

Over familiebedrijven en innovatie pagina 2
Dr. Marta Berent-Braun, Nyenrode Business Uniniversiteit

Dura Vermeer over de regels van het spel pagina 3
Raimond Rozeboom, adj. dir. Dura Vermeer Bouw...
Gaming is booming

Nuchterheid onmisbaar bouw materiaal pagina 4
Johan Kuin, projectleider bij BOT BOUW.
Vroeg voorsorteren versnelt proces

Alles wordt elektrisch pagina 5
Dr. Ruud van den Brink TNO / scenario's voor energietransitie
Winnen met veiligheid - dé wedstrijd!

Beslissend moment - onverwachte verandering pagina 6
Daniëlle de Nijs over haar overstap naar het familiebedrijf
Ontwikkeling prefab woningbouw gaat snel
John Schouten: adj. directeur bij Royal BAM Group nv

Het dubbeltjes effect pagina 7
Jan Schoo, toezichthouder/directievoerder Woonstichting De Key

Medische kliniek Velsen pagina 8
Maatwerk in de specialistische gezondheidszorg

Duizenden wagen de sprong over het IJ pagina 9
Arnold zegt...

"Misschien" is geen antwoord pagina 10
Blom opleidingen, het beste uit jezelf halen

Kom maar op, waarom is het volgens jou... pagina 11
Ido van der Waal: meedenken, tegenspraak en innovatie

'Valerius' Nederlands meest luxueuze woongebouw pagina 12
Wet- en regelgeving rond 'elektriciteit'

Games veranderen onze wereld sneller dan je... pagina 13
Jeroen van Mastrigt: Innovatiestrategie, lector gamedesign
Gevoel voor overleven

Samen starten zonder opdrachtbevestiging pagina 14
Harmen Tuinman, projectleider Pleijsier Bouw BV
Het werd Blom, ik had nog nooit van ze gehoord

Innovaties in 3D kern van de oplossing pagina 15
De veiligheidsladder

'Gare du Nord' loopt als een trein pagina 16
Leon Telleman, hoofd uitvoerder kavel 1N2 bij Heddes Bouw
Je gaat het pas zien als je het door hebt...

Over Corona

Arnold Blom: "Gelukkig hebben we (tot nu toe) niet al te veel last van de corona gehad. Het verzuimpercentage is wel hoger dan normaal, logisch. Een 6-tal van onze mensen hebben corona gehad, gelukkig zonder ernstige gevolgen! Zo'n 20 jongens zijn getest, negatief gelukkig. Er zijn 2 werken 1 week gesloten geweest wegens een uitbraak. Planningtechnisch hebben we uitdagingen. Maar als je ziet hoe hard andere bedrijfstakken en daarbij mensen geraakt worden mag dat geen naam hebben."

UTILITEIT

CROSS OVER AMSTERDAM

10 verdiepingen kantoorgebouw en studentenhuisvesting verdeeld over 7 verd., en 4 casco ruimtes.
A BAM Wonen bv **O** AM Wonen
P Steef Vader **LM** Matthew Deken

ROBIJNHOF LEIDEN

Ondergrondse parkeergarage met 119 huurappartementen en een zorgcomplex v.v. 40 zorgunits met 5 woonkamers en 15 koopwoningen.
A/O Bouwbedrijf M.J. de Nijs
P Michel Kos **LM** John Joosten

DE EGMONDEN EGMOND AAN ZEE

Zorghotel met 37 kamers speciaal ingericht voor mindervaliden.
A Tervoort **O** Heeg Holding BV
P Steef Vader **LM** Rob Mak

KAVEL 1N2 AMSTERDAM

2 Hotels, 2-laags parkeergarage en een woontoren van 23 verd.
A Heddes Bouw & Ontwikkeling BV
 Zie verder pagina 16.

NHOW RAI HOTEL AMSTERDAM

Na oplevering hotel, inrichting van de gehele 10e verdieping, v.v. kantoor COD en fitness Nhow RAI Hotel.
A Pleijsier Bouw **O** COD/Nhow RAI Hotel **P** Marco Dekker
LM Chris van Drongelen

CENTRUMPLAN 'DE OS' AMSTERDAM

Stadskantoor en stadskloet + 60 appartementen.
A Heddes Bouw & Ontwikkeling
O MRP Development **P** Steef Vader

Aannemer **O**pdrachtgever
Projectleider **L**eidinggevend **M**onteur
 Complete projectomschrijvingen vindt u op blomelektrotechniek.nl

Dr. Marta Berent-Braun, associate professor aan Nyenrode Business Universiteit:

Betrokkenheid en innovatie smaakmakers familiebedrijf

"In theorie is er geen verschil tussen theorie en praktijk. In de praktijk wel." Marta Berent-Braun omarmt deze uitspraak van Benjamin Brewster uit 1882. "Het particuliere familiebedrijf is bij uitstek de organisatie die zijn uitspraak bevestigt" zegt Marta. Aan Nyenrode Business Universiteit is de gepromoveerd bedrijfskundige onder andere hoofddocent aan het Center for Entrepreneurship, Governance & Stewardship. Gespecialiseerd in familiebedrijven. Als wetenschapper, dochter van een ondernemersechtpaar én partner van een ondernemer kijkt zij naar theoretische en praktische kanten.

Houdt het doel van de familie het familiebedrijf overeind? "Dat hangt af van de doelen, de visie en de ambities van de eigenaren. In principe hebben zij de macht de doelen van het bedrijf te bepalen. Ongeacht wie ze erbij betrekken, binnen of buiten de onderneming. Ze luisteren naar anderen, als het goed is, maar nemen zelf de uiteindelijke beslissing."

Doelen worden toch vaak bepaald door belangen?

"Zodra belangen tegenstrijdig zijn is de kans op problemen levensgroot. Je hebt bijvoorbeeld doelen die zich vooral richten op de familiebelangen. Soms zelfs op de belangen van één persoon binnen de familie. En ja, er bestaat grote verwevenheid tussen familie- en bedrijfsbelangen. In beide belang zijn heldere afspraken over de strategie nodig, onder andere over zeggenschap en opvolging. Liefst vastgelegd in een familiestatuut. Dat past bij het dragen van verantwoordelijkheid voor medewerkers. Het bedrijf, hun werkgever, is hun bron van inkomen. Inkomen en plezierig werken zijn belangrijke voorwaarden tot zelfontplooiing en gelukkiger leven. Het werkklimaat, de bedrijfscultuur, verdient alle aandacht."

Ervaren bedrijfseigenaren die belangen als een eerste verantwoordelijkheid? "De meesten wel. Dat bleek duidelijk tijdens de financiële crisis, nu met Corona komt dat nog eens extra naar voren. Familiebedrijven vormen een apart soort sociale gemeenschap. Veel eigenaren leveren eerder zelf in dan dat ze mensen ontslaan. Gezond voortbestaan is een doel dat alles te maken heeft met visie en strategische keuzes. Een bedrijfscultuur die vitaliteit uitstraalt is onbetaal-

Dr. Marta Berent-Braun, associate professor aan Nyenrode Business Universiteit: "Innovatie en betrokkenheid zijn onmisbaar om te overleven als familiebedrijf."

baar. Die werkt stimulerend en creëert optimisme."

Kiezen familiebedrijven strategisch voor die vitaliteit? "Vitaliteit hangt nauw samen met je toekomstperspectief. Daar stemmen ondernemers hun langetermijnstrategie op af. Het vergt een bewuste keuze gebaseerd op kennis, visie en moed. Als het goed is dragen de onderneming, de medewerkers én de familie die strategische keuze. Maar pas op... eigenaren van familiebedrijven zijn vaak dominant. Het kan tot stevige discussies leiden in bestuurs- en huiskamers. Gelóóft de familie in de strategie én de bestuurder(s)? Hóe gaan we innovaties uitvoeren en doorvoeren? Heeft de familie voldoende vermogen en wil ze dat er in steken? Zien familieleden (tijdelijk) af van winstuitkeringen? Kiezen voor innovatie heeft invloed op een veelheid aan belangen. Zonder duidelijk doel en visie verdwaal je op termijn. Conservatieve en risicomijdende eigenaren en oud-bestuurders vormen een potentieel gevaar voor de continuïteit van familiebedrijven. Iets

om alert op te zijn. Een Raad van Advies met buitenstaanders kan daarom de voorkeur verdienen boven een Raad van Commissa-

"Vitaliteit hangt nauw samen met je toekomstperspectief."

rissen met oud-bestuurders en andere familieleden. Het risico bestaat dat ze te weinig afstand tot 'hun' bedrijf nemen. Zoiets belemmert zicht op een juist perspectief. Vreemde ogen laten meekijken houdt ondernemers scherp."

Innovatie en betrokkenheid zijn onmisbaar om te overleven als familiebedrijf? "Het geldt praktisch voor elke onderneming, hoe groot of klein ook. Het vergt flexibiliteit in denken en doen. Als je niet innoveert haalt de concurrentie je links en rechts in. Je moet onderscheidend blijven door kennis en kwaliteit van je medewerkers anders is het snel afgelopen. Niet elk bedrijf kan dat, zeker niet in tijden van financiële en sociale

onzekerheid. Wat dat betreft gaan door de Corona-pandemie veel familiebedrijven een zware tijd tegemoet. Hoopvol is wel dat in crisissituaties verrassende innovaties het licht zien. Familiebedrijven kunnen erg snel inspelen op onverwachte ontwikkelingen."

Ruimte voor innovatie begint met ruimte voor vrijheid van denken en doen? "Ja, en dat raakt direct aan de cultuur van de onderneming. In een open cultuur herken je onderling vertrouwen en betrokkenheid. Durven zeggen wat je denkt, óók als je anders denkt. De leiding stimuleert medewerkers zich te blijven ontwikkelen. Helpt met faciliteiten, waaronder geld en tijd. Zo groeit de één naar een andere functie terwijl de ander bijblijft op het vereiste kennisniveau. Voor medewerkers en bedrijf is dat echt noodzaak. Binnen familiebedrijven komen namelijk lange dienstverbanden voor. Dat vraagt innovatief personeelsbeleid, niet eenvoudig."

Liefde moet van twee kanten komen, zeggen ze wel eens. "Liefde is een groot woord, noem het zorg voor elkaar, intern en extern. De sfeer die je uitstraalt, wederzijdse betrokkenheid en respect zijn belangrijk. Een duidelijk zichtbaar innovatief karakter vergroot de aantrekkingskracht op bestaande en potentiële opdrachtgevers. Plus praktisch alle andere partijen waar je mee samenwerkt. Hetzelfde effect heb je op mensen die een baan zoeken, ze vinden je eerder. Sterke mooie partners zijn aantrekkelijk in theorie én de praktijk."

Enkele kenmerken van het familiebedrijf:

- Beslissingen van de familie bepalen grotendeels de toekomst van de onderneming.
- Meer dan 50% van de eigendom berust bij één familie.
- Eén familie beslist over bedrijfsstrategie en opvolging.
- De meerderheid van het bestuur is afkomstig uit één familie.

Project: The Mayor Amsterdam

Aannemer: UBA - De Nijs Amstelveen v.o.f.
Projectomschrijving: Renovatie voormalig kantoorpand van KPMG tot luxe wooncomplex voorzien van 315 woningen; waarvan 177 huurapp., 121 koopapp., 27 luxe koopwoningen en 10 villa's. Onder het gebouw komt de langste parkeergarage van Nederland (415 meter lang)
Projectleiding/werkvoorbereiding: Eric Bokhorst/Arjan de Geus
Leidinggevend monteur: Ton Disseldorp
Opdrachtgever: M.J. De Nijs Project III

Raimond Rozeboom, adj. dir. Dura Vermeer Bouw Midden West BV.

Dura Vermeer over de regels van het spel

De missie en visie van Dura Vermeer verklaart de spelregels: “Met 165 jaar ervaring is continuïteit onze belangrijkste drijfveer. Als familiebedrijf richten wij ons op het creëren van lange-termijn-waarde. En op duurzame relaties met onze klanten, medewerkers en partners. Kernwaarden voor al ons handelen zijn Veiligheid, Kwaliteit en Betrouwbaarheid. Met veiligheid op nummer één.”

Raimond Rozeboom: “De bouw verandert continu, daarin zijn we zowel stimulerend leidinggevend als alert volgend.”

“Zo groot als we zijn, we blijven een echt familiebedrijf. Ook na 165 jaar verandert dat niet, integendeel. Zorgzaamheid is daarbij een van de belangrijkste uitgangspunten, wat er ook verandert”, benadrukt adj. directeur Raimond Rozeboom, sinds 2002 werkzaam bij Dura Vermeer. “De bouw verandert continu, daarin zijn we zowel stimulerend leidinggevend als alert volgend. Met die instelling zijn we initiatiefnemer, opdrachtnemer en opdrachtgever. Onze rol als betrouwbare spelverdeler neemt sterk toe. In het bepalen van spelregels claimen én geven we ruimte. Ja, soms ontkom je niet aan een zekere dominantie ten aanzien van medespelers, onze partners. Dat is niet erg zolang je intenties zuiver zijn.”

Hoe selecteer je medespelers en... hoe krijg je ze mee? “Dat is een van de veranderingen in onze business. Neem een bouw-

project. In het kort...nog niet zo erg lang geleden zette je een bestek uit en nodigde inschrijvers van diverse disciplines uit. Ze dienden offertes in en er werd gegund. Oké dat gebeurt hier en daar nog wel. Met name voor eenvoudige projectonderdelen

“Met zorgen voor veiligheid zorg je beter voor de sociale omgeving, partners, kinderen, familie, vrienden en zo.”

kopen we in bulk in. Dit doen wij op basis van jaarafspraken. Anders ligt dat bij meer complexe facetten van een project, dan is Dura Vermeer specialist in het inkopen van kennis en ervaring. En altijd gericht op het samen vinden van de beste oplossing in kwaliteit en budget. Voor onze klant.”

Een organisatie die co-making partnerships aangaat?

“Precies, noem het onze preferred suppliers die wij inzetten op onze complexe projecten. Dat zijn de bouwspecialisten waarmee je in het vroegste stadium van een project aan tafel kunt. Echt het stadium waarin alle opties nog open liggen. Dus als een budgetindicatie met PVE en een SO nog meerdere kanten op kunnen. We kiezen die partners in ieder geval op vijf productgroepen (casco, gevels, installaties elektrotechniek/data, werktuigbouw en loodgieter). Binnen elke productgroep werken we met drie preferred partners. In nauw overleg met de gekozen projectpartner stellen we een raamoverkomst op met daarin de spelregels. Met name bij ingewikkelde projecten spelen onzekere factoren een rol. Juist dan is zo’n raamovereenkomst een praktische vorm van wederzijdse duidelijkheid en bescherming, jazeker.”

De regels zijn duidelijk?

“Zeg maar glashelder, belangrijk zijn: *passen in ons veiligheidsbeleid *elkaar kennen uit ervaring *continuïteitsborging op financieel en (project)kennisgebied *kennis en ervaring op state of the art niveau (digitalisering!) *innovatief karakter *investeren in scholing van medewerkers *capaciteit en flexibiliteit om grote en complexe projecten aan te kunnen.”

Veiligheid* spelregel nummer één? “Daar begint of valt, letterlijk, alles mee. Denken aan veiligheid zit al aardig in ons DNA, we streven naar beter.

Veiligheidsbewustzijn heeft absolute prioriteit. Het moet de start kenmerken van elke dag, elk werk en op elk niveau. Zorgen voor een veilige werkomgeving is zorgen voor elkaar, verantwoordelijkheid nemen staat centraal. Die eis stellen we ook aan onze bouwpartners en hun werknemers op onze werken. Die verantwoordelijkheid strekt zich trouwens verder uit dan werksituaties. Met zorgen voor veiligheid zorg je beter voor de sociale omgeving, partners, kinderen, familie, vrienden en zo. We stappen af van VCA-certificering en klimmen bewust de Veiligheidsladder op. Dat vraagt inderdaad grote betrokkenheid van iedereen.” (Dura Vermeer staat op de derde trede en heeft als ambitie volgend jaar trede vier van de in totaal vijf treden op de Veiligheidsladder te bereiken / red.)

De Veiligheidsladder wordt daarmee een belangrijk selectie-criterium voor samenwerking? “Zonder behoorlijke Veiligheidsladder-Certificatie kom je al snel niet meer in aanmerking als onze partner in bouwen. Dat klinkt

hard maar het onderstreept het belang van veiligheid.”

Nood breekt wet en toont veerkracht? “Ik zei dat in verband met de Coronapandemie. Situaties die je niet kunt voorzien zijn de bouwwereld niet vreemd. Als het moet improviseren we heel snel. Maar dit was én is van heel andere orde. Onze organisatie presteerde het om in nauwelijks twee á drie weken volledig over te schakelen op digitale communicatie. De enige keuze die wij, en veel andere ondernemingen hadden, was ...doorgaan. Zo bereikten we samen een structuur die ‘normaal’ maanden of jaren vergt. Een compliment trouwens voor de mensen op de werken, ook zij gaan door. De verder aangepaste spelregels rond veiligheid helpen daarbij. En het is vooral te danken aan hun mentaliteit en inzet denk ik.”

***Stap in de nieuwe dag** bewust stilstaan bij veiligheid kwaliteit en planning, kijk op www.duravermeer.nl/nieuws/stap-in-de-nieuwe-dag-veilig-duurzaam-en-digitaal/

Project: Xplore | Holland Park West Diemen
Toekomstgericht: Volledig circulair ontwerp en realisatie
Aannemer: Dura Vermeer Bouw Midden West BV.
Projectomschrijving: 706 koop- en huurappartementen verdeeld over meerdere blokken en bouwstromen, twee grote parkeergarages.
Voortraject/advies: Otto Brode
Projectleiding: Ruud Besseling
Opdrachtgever: BPD Ontwikkeling en Dura Vermeer Groep

Gaming is booming GAMES TOP-TIEN

Gaming is jaren booming. Dit jaar meer dan ooit. De lockdown zorgt voor een extra versnelling. Microsoft lanceerde recent zijn Xbox Series X. Sony introduceerde PlayStation 5. Nog voor Nieuwjaarsdag 2021 zullen er zo’n 40 miljoen van deze nieuwe consoles gekocht worden. Dat is ruim méér dan alle consoleverkoop over 2019. De verkoop van spellen blijft niet achter! Sony verkocht in de eerste maanden van de lockdown bijna twee keer zoveel spellen als in dezelfde periode van 2019.

Wat spelen we zelf?

Een korte verkenning onder onze medewerkers levert de volgende toptien in games op:

1. Modern warfare
2. Warzone
3. Rocket league
4. FIFA 21
5. Cold war
6. FIFA 20
7. Simcity
8. Fortnite
9. Paladins
10. Minecraft

Oeroude wijsheid, direct bruikbaar

Er is slechts één weg naar geluk en dat is op te houden met je zorgen maken over dingen waar je geen invloed op hebt.

Actueler dan ooit en al twintig eeuwen oud. Epictetus, een Griek, werd aan het begin van onze jaartelling, als slaaf ontvoerd naar Rome. Uiteindelijk kwam hij vrij en benadrukte dat je sommige omstandigheden niet kunt veranderen, ze overkomen je. Wel dat je er met andere ogen naar kunt kijken. Ook dat je dan je mening eventueel kunt veranderen.

WOONGEBOUWEN

MARIUS BAUERSTRAAT
AMSTERDAM

79 huurappartementen.
A Huib Bakker Bouw BV
O MB 30 BV **P** Marco Dekker

DE DRAAIWAARD
HEERHUGOWAARD

31 koopapp. verdeeld over twee verdiepingen, commerciële plint.
A Bouwbedrijf M.J. de Nijs
O Hoorne Vastgoed
P Rick Jongens

NIEUWER AMSTEL BLOK D
AMSTERDAM

15 Zeer luxe koopapp. en bergingen.
A Kondor Wessels Amsterdam
O VOF Nieuwer Amstel
P Daniël Tesselaar
LM Rick van der Eng

GROENE TREDE
HEERHUGOWAARD

67 koopapp. met gemeenschappelijke daktuin en commerciële plint.
A/O Henselmans Bouwbedrijf BV
P Marco Dekker/Mitchell Bak

DE REDE
UITHOORN

Nieuwbouw 28 huurappartementen, 2 maisonnettes, havenkantoor en bibliotheek.
A Van Wijnen Haarlemmermeer B.V.
O Altera Vastgoed
P Marco Vlaar

CRUQUIUS KAVEL 1.1/1.2/1.3
AMSTERDAM

1.3: 4 woongebouwen (169 app.)
 2 laagse parkeergarage (1.1 en 1.2 zijn reeds opgeleverde projecten).
A Bouwbedrijf M.J. De Nijs en Zonen B.V. **O** Amvest **P** Hielke de Vries **LM** Marcel Kloosterboer

Johan Kuin, projectleider bij BOT BOUW

Nuchterheid onmisbaar materiaal voor relatiebouw

In opdracht van Woningstichting De Key realiseert BOT BOUW meerdere appartementencomplexen in Amsterdam. Het gaat in totaal om 1700 woningen voor starters en studenten. Het project 'Lieven 2-5' - *Architect Arons en Gelauf* - is genomineerd voor de Zuiderkerkprijs 2020. Ook werkt BOT BOUW samen met Blom Elektrotechniek. Mede door de crisis in de bouw heeft BOT BOUW haar bedrijfsprocessen geoptimaliseerd. Eén van de gevolgen is het weloverwogen relatiebouwen en onderhouden met preferente partijen.

Orderportefeuille geeft kijk op samenwerking?

"Op dit moment doen we tenminste tot ver in 2022 projecten met Blom" zegt Johan Kuin, projectleider bij BOT BOUW uit Heerhugowaard. "Dat zegt wel wat. En je weet nu nog niet zeker wat er de komende jaren uit de pijplijn komt. Wel zeker is, dat we alert zijn op projecten waarop we graag met Blom werken. Voor ons als regie-voerend aannemer heeft dat diverse redenen, of oorzaken, net wat je wilt."

Zie jij karakter als een zakelijk keuzecriterium?

"Inderdaad is karakter een reden voor samenwerking. Als projectleider, als bedrijf, wil je namelijk dat je bouwpartner jouw organisatie écht ontzorgt. Waar bedrijfs-culturen beter bij elkaar aansluiten lukt dat eerder. Eén van die cultuuraspecten is openheid en zekerheid garanderen van pres-teren binnen de planning. Over en weer zeggen wat je op je lever hebt en verantwoording nemen.

Johan Kuin: "Karakter is een belangrijke reden voor samenwerking."

Noem het nuchterheid. Daar is Blom sterk in, dat werkt lekker. Precies deze eigenschappen zijn

"Bouwen is vooral mensenwerk."

ook sfeerbepalend in vergaderingen en andere vormen van overleg. En weten waar je over praat,

écht de partij zijn die staat voor wat hij zegt en belooft. Blom is ook een duidelijk gesprekspartner voor kostendeskundigen. Op die manier bereik je 1+1=3. Zo wil onze onderneming zaken doen en niet anders."

Een aanleiding voor samenwerking kan de mate zijn waarin specifieke vaardigheden

gevraagd worden. "Neem die projecten voor De Key, voor een aantal projecten is de kern tunnelgietsbouw dat vergt ook bij Blom een strakke organisatie. Plus de mogelijkheid flexibel op- en af te schalen in aantallen medewerkers. Meegaan in de ruwbouw, aansluiten bij onze manier van werken, het is een specialisme. Een kunst om daar goed in te zijn."

Stemmen, geluiden, kijken naar elkaar...

veel contacten lopen nu via Teams, Zoom of Facetime, wat ervaar jij? "Bouwen is vooral mensenwerk, het heeft veel met onderling begrip te maken. Momenteel ligt verarming in contact op de loer, daar moeten we allemaal alert op zijn. Geef elkaar de ruimte en dan bedoel ik niet die 1,5 meter, hoe belangrijk ook. Dan kom je terug bij cultuur; sfeer en stemming bouw je samen. Dat gaat face to face nou eenmaal beter dan via een scherm. Om even iets te overleggen is een telefoontje altijd persoonlijker dan een mailtje. Op de bouwplaats en in de keet werkt het ook prettiger. En bedenk wel, het is niet altijd een genoegen om 's morgens tegen zevenen te starten - weer of geen weer. Om elkaar geven, bewust zijn van wat we doen, weten waarom we het doen en dat we het veilig doen - dat is belangrijk. Daar is niets zweverigs aan, het is een nuchtere constatering. Nuchterheid is een van de belangrijkste bouwmaterialen voor solide relaties."

Otto Brode en Hielke de Vries

Vroeg voorsorteren versnelt proces

"Hoe zien jullie het eigenlijk?" Sinds de bouwcrisis horen Otto Brode en Hielke de Vries die vraag eerder dan daarvoor. "Goed verklaarbaar" zegt Otto Brode "bij alle partijen is de focus meer dan ooit gericht op efficiency én kwaliteitsverhoging. In onze rol van adviseur op ons vakgebied dragen we sterk bij aan de haalbaarheid van plannen. Momenteel zijn we ondermeer bezig met een groot project voor Dura Vermeer in Diemen. In het team met andere partijen kijk je samen naar zaken als PVE en SO. Noem het de fase van niet belangeloos maar vooralsnog onbetaald meedenken. Eigenlijk een soort voorsorteren op de toekomst. In het vertrouwen dat je uiteindelijk samen iets realiseert. Dat vraagt een sfeer van vertrouwen en openheid. Meer openheid in de bouw zien we als een belangrijke verandering van de laatste vijf, zes jaar."

Dubbel voorsorteren

"Grappig" zegt Hielke de Vries "eigenlijk is er sprake van dubbel voorsorteren. Naast het ex-

Otto Brode

terne traject sorteren we intern constant voor op de toekomst. Koploper zijn maakt ons aantrekkelijk voor andere partijen. Ik vind het voor mijzelf ook leuker werken.

Toekomstgericht denkend neem je eerder een afslag die een ander nog niet ziet, of aandurft. Als 3D BIM-koploper binnen ons vakgebied maken we continu interessante vorderingen. Het is een kwestie van visie. Die verwachten onze relaties van ons, óók in het voortraject."

Potentiële opdrachtgevers kiezen beoogde bouwpartners in een vroeg stadium. Hielke: "Uitvoeringscapaciteit tijdens de realisatie is absoluut vereist. De opdrachtgever eist vooral zekerheid en nodigt al vroeg de partijen uit die hij vertrouwt. Bijvoorbeeld door gezamenlijke ervaring op andere projecten. Flexibiliteit en capaciteit spelen een rol. Je ziet dat die partijen ook voorkeur voor elkaar hebben. De teamvorming die je krijgt werkt aantoonbaar beter. (Voor nieuwkomers op de markt is die teamvorming wel eens een belemmering / red.)

Nutsbedrijven en consument - contact of kortsluiting

Complexiteit van projecten neemt op alle terreinen toe. Grootschaligheid slurpt energie. Individuele consumenten zijn gek op technische mogelijkheden. "Die mogelijkheden komen al bij PVE, SO, VO en de budget-fase prominent naar voren. De financiële gevolgen van een ontwerp moeten glashelder en solide afgedekt zijn. Dat voorkomt kortsluiting in de communicatie, dus faalkosten in de uitvoering" licht Otto toe. Jullie hadden het over de rol van de Nutsbedrijven. "Nutsbedrijven staan voor grote vragen en opgaven. Dat heeft direct

gevolg voor ons" zegt Hielke en vervolgt... "energie moet beschikbaar zijn, in voldoende mate en op tijd. Wat is de invloed van een bouwplan? Is de netcapaciteit voldoende? Is uitbreiding mogelijk en wanneer? Ontwikkelingen zoals WKO, stadsverwarming, lokale elektriciteitsproductie (PV-installaties) en opslag van elektriciteit (thuisbatterijen) beïnvloeden projectplanning en kostenraming. Het zijn factoren die met name in het voortraject cruciaal zijn. Daarom investeren wij veel in kennis en contacten op die terreinen." Otto: "Die kennis delen we. Zo vroeg mogelijk voorsorteren op de toekomst zorgt voor versnelling, dat werkt beter, gegarandeerd."

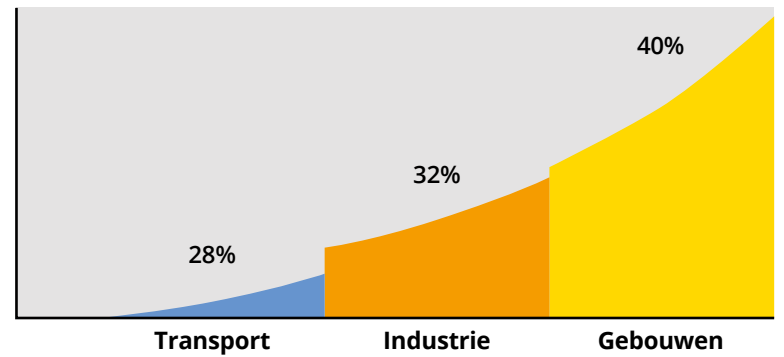
Hielke de Vries

Onderzoeksinstituut TNO ontwikkelt scenario's voor energietransitie

'Alles wordt elektrisch!'

"Sterke stelling van Blom" oordeelt dr Ruud van den Brink (TNO). "Zonder enige twijfel neemt het aandeel van elektriciteit in onze energievoorziening ongekend snel toe. TNO werkt ondermeer aan antwoorden op de consequenties van grootschalige duurzame energievoorziening en emissie-reductie. Wat is mogelijk? Wat kost het? Wat levert het op?"

Ruud van den Brink is programmamanager socio-economisch energieonderzoek bij TNO. Ontwikkelde met zijn team twee verschillende toekomstscenario's voor energietransitie: Transform* en Adapt*. De eindconclusies zijn hetzelfde: "Transitie naar duurzame energie móet en kán. En economisch aantrekkelijk verantwoord."

Grafiek: 'Potentiële bijdragen van verschillende sectoren aan energiebesparing in Nederland'

Dr Ruud van den Brink is scheikundige. Hij promoveerde op het onderwerp 'Katalysatoren voor de verbranding van de milieugevaarlijke chloorhoudende koolwaterstoffen'.

Schaatsen

Ook als sporter is Van den Brink gefascineerd door efficiency. Hij schaatst graag. "Typisch een sport om met zo min mogelijk fysieke inspanning een hoog rendement te behalen. Optimaal presteren met zo weinig mogelijk energieverbruik is een uitdaging. Niet voor niets vond een wetenschapper de efficiënte klapschaats uit. Innovatief denken vindt bij mijn TNO-team plaats in het kader van klimaatdoelstellingen. Meer dan 95% reductie van CO2 in 2050 is het klimaatdoel van de overheid. De gevolgen zijn ingrijpend. Het aandeel duurzame

bronnen móet drastisch toemen. Zo ontwikkelden we modellen voor ons energiesysteem in 2030, 2040 én 2050. Je ziet daarin de mogelijkheden en consequenties. De conclusies zijn verrassend."

Conclusies verrassend

Wat is er zo verrassend aan? "Klimaatdoelstellingen behalen is betaalbaar. Het kost de samenleving minder dan 'gewoon' doorgaan met gebruik van fossiele brandstoffen! Dat kostenvoordeel loopt, voor zover wij nu inschatten, op tot wel 10 miljard euro per jaar! Beide twee scena-

rio's tonen duidelijk aan dat intelligente innovaties onze economie versterken. Naast financieel voordeel is er gezondheidswinst. Je krijgt een gezondere samenleving als gevolg van die CO2-reductie. Dankzij continu innoveren stijgt het rendement van installaties voor zonnestroom en windenergie. Ook geothermie wint terrein. Net zoals ontwikkeling van slimme batterijen voor opslag van elektriciteit. De elektrische auto kan als opslagbuffer dienen en bijdragen aan energiebesparing."

Motto: "Ik wil graag bijdragen aan een mooiere en betere wereld."

Leefstijl

"Bij energiebesparing ligt de eerste en grootste winst. Minder energie consumeren vraagt leefstijlverandering in de persoonlijke en bedrijfsmatige omgeving. Denk aan besparingen in huishoudens, huizen, gebouwen, transport en de industriële sector. Ander gedrag ontstaat door open informatie en zichtbaar financieel voordeel. De politiek kan hier veel aan bijdragen via wet- en regelgeving." (zie grafiek

"Potentiële bijdragen van verschillende sectoren aan energiebesparing in Nederland).

Zonnig

"We zitten nog lang vast aan fossiele brandstoffen. Denk aan scheep- en luchtvaart. Maar zeker bij elektriciteitsproductie loopt het aandeel van 'fossiel' terug. Politiek en publieke opinie spelen een daarbij rol. Onder druk sluiten nu al kolencentrales. Elektriciteitsproductie via windenergie en zonnestroom groeit sterk. Productielocaties op zee en platteland spreken voor zich. In de bebouwde omgeving concurreren PV-installaties op daken en in gevels kostentechnisch regelmatig met energieproductie uit fossiele bronnen. We staan pas aan het begin, toch zie je een kantelpunt, dat is hoopvol!"

Teamwork, co-research, co-creatie

Bij TNO werken mensen met sterk verschillende achtergronden en expertise. "Ja, vrijwel al ons werk, elke innovatie, bestaat bij de gratie van teamwork. Onze energie-scenario's ontwikkelen we als team van scheikundigen, economen, gedragswetenschappers en technisch ingenieurs. Allrounders én super-

specialisten. Samenwerking met bedrijfsleven, universiteiten, hogescholen, politiek en overheid ontwikkelt zich continu. Kennis delen is de kern, nationaal en internationaal. Bedrijfsleven en overheden zijn onze opdrachtgevers én afnemers." Co-research, co-creatie en co-results "Precies."

Knelpunten elektrificatie

Energietransitie vraagt het lef dingen te doen die je voor onmogelijk houdt? "Ja! Kijk, het elektriciteitsverbruik maakt nu nauwelijks 20% uit van onze energieconsumptie. Dat is relatief weinig in vergelijking met landen om ons heen. (Oorzaak is vooral de ontdekking van aardgasvoorraden in de jaren 60 / red.) Om de CO2-uitstoot in te perken is stijging naar 40% tot zelfs 70% een must. Milieuverantwoord productiecapaciteit creëren vormt een uitdaging. Ook loopt in diverse regio's het transportnetwerk tegen haar grenzen aan. Overbelasting van het netwerk is een reëel probleem. Aanpassing vergt actie en grote investeringen. Het móet, wil je elektriciteit betrouwbaar continu beschikbaar houden. Ook waait het niet altijd, de zon schijnt niet altijd... Ontwikkelaars en energieproducenten werken internationaal samen. Betrouwbare continue beschikbaarheid van energie vergt ook politieke internationale samenwerking." Alles wordt elektrisch? "Die uitspraak van Blom is zo gek nog niet."

*Het ADAPT-scenario gaat vooral uit van traditionele technieken, CO2-opvang en -opslag. *In het Transform-scenario zijn innovatie, energiebesparing, milieubewustzijn en CO2-reductie leidend. Meer info: www.tno.nl/tno-insights/artikelen/energievoorziening-2050-twee-scenario-s-een-conclusie/ En kijk ook op www.tno.nl

Project: Studentenhuisvesting Poeldijkstraat Amsterdam
Aannemer: Bot Bouw Bv
Projectomschrijving: 500 studenteneenheden met specifieke algemene voorzieningen als stille studieplekken en gezamenlijke keukens voor de toekomstige huurders. De binnentuin wordt achter een transparant geluidsscherm ingericht als een groene collectieve buitenruimte.
Projectleiding/werkvoorbereiding: Steef Vader
Leidinggevend monteur: Glenn Hoogland
Opdrachtgever: Woningstichting de Key

WINNEN MET VEILIGHEID GA VOOR DE 1^E PRIJS

Win een Playstation 5, een Xbox Series X, VR-bril of Nintendo Switch!

2e en 3e prijs: een gamespakket naar keuze.
(maximale pakketwaarde € 50,00)

Meespelen is eenvoudig:

1. Tel het aantal keren dat het woord **veiligheid** in deze KrantvanBlom staat.
2. Controleer je telling goed (tip: tel tenminste twee of drie keer)
3. Geef je telling door via blomelektrotechniek.nl/contact
4. Inzending sluit op zaterdag 9 januari 2021
5. Bekendmaking winnaars op maandag 11 januari 2021

Prijzen worden verloot onder de inzenders van het juiste aantal woorden **veiligheid**. Veiligheid is soms een puzzel. Zorgen voor veiligheid telt voor iedereen, elke dag.

PREFAB BOUW

EUROPAREI FASE 2&3 UITHOORN

45 laagbouw prefab cascowoningen + 21 appartementen hoogbouw.
A Heddes Bouw & Ontwikkeling
O Eigen Haard **P** Marco Vlaar
LM Stefan Bakker/Michel Analbers

WONINGEN LOOF 'T TWISKE AMSTERDAM

29 koopwoningen en 8 huurwoningen
A UBA Bouw BV
O UBA Projectontwikkeling/Eigen Haard **P** Justin Haller
LM Patrick Visser

WIBORG 1B HOUTHAVENS AMSTERDAM

87 koopappartementen.
A Bouwbedrijf M.J. de Nijs
O M.J. de Nijs Project I B.V.
P Remco Ligthart **LM** Sander Jakma

TUDORPARK BOUWVELD 11, 15 EN 22 - HOOFDDORP

Veld 11: 38 app. / 23 won. Veld 15: 37 app. / 65 won. Veld 22: 47 app.
A Van Wijnen Haarlemmermeer B.V.
O Ymere **P** Marco Vlaar
LM Binyam Haile

STADSWERF OOSTENBURG AMSTERDAM

392 appartementen verdeeld over 7 woonblokken, parkeergarage
A Van Wijnen Heerhugowaard B.V.
O Saref, Vorm, Aham **P** Justin Haller
LM André Kouwenberg

ZUIDERLOO HEILOO

Nieuwbouw van 49 prefab casco rijwoningen + vrijstaande villa's
A Heddes Bouw & Ontwikkeling BV
O Timpaan **P** Marco Vlaar
LM Mohamed el Ayadi

Aannemer **O**prachtgever
Projectleider **L**eidinggevend **M**onteur
 Complete projectomschrijvingen vindt u op blomelektrotechniek.nl

Daniëlle de Nijs over haar overstap naar het familiebedrijf M.J. De Nijs en Zonen BV.

Beslissend moment – onverwachte verandering!

Onverwacht kan het gebeuren... ingrijpende verandering. Waardoor het leven een andere richting neemt. Tegen alle verwachting in. Zo'n tien jaar geleden overkwam het Daniëlle de Nijs RA. Succesvol senior manager bij een grote internationale accountsorganisatie. Háár onverwachte switch en beslissing: de overstap naar het familiebedrijf M.J. De Nijs en Zonen BV.

Daniëlle de Nijs RA: "Optimaal organiseren vraagt innoveren, bij ons gaat dat snel. De beslislijnen zijn kort."

Wereldbeeld

"Met aannemerij en projectontwikkeling had ik geen ervaring. Hoogstens dat ik als tiener op zaterdag wel eens vloeren in het bedrijf veegde. Veel verder strekte mijn kennis van ons familiebedrijf zich niet. Oké, je hoorde de mannen, toen nog altijd mannen, wel eens praten over projecten. Ging bij mij het ene oor in, het andere oor uit. Zelfs tijdens en na mijn studie accountancy aan de UVA had ik ons bedrijf niet scherp op mijn netvlies." *Amsterdam was jouw wereld?* "Iets meer dan dat, ik ging aan de slag bij KPMG. Een héél andere wereld en cultuur dan ik van huis uit gewend was."

Onderaan de ladder

Binnen dat soort grote organisaties is je carrière ladder duidelijk toch? Ja, je komt van de universiteit, kunt specialisatie-opleidingen volgen, weet waar je over tig jaar

kunt staan. Werken bij een organisatie als KPMG is teamsport. Maar vraagt tegelijk ook een bepaald soort individualisme. Als je goed bent groei je door in de organisatie, ook internationaal. Ik groeide door naar senior manager, controleerde banken en beleggingsfondsen."

Ruimte

Toch stapte je vrij plotseling op? "Iedereen heeft wel eens een moment dat hij of zij zich afvraagt is dit het nou? Hoe verder je komt, hoe meer je je afvraagt... wil ik dit werk mijn hele leven blijven doen. De drang om iets heel anders te doen werd sterker. Een jaar achter de kassa bij AH leek me ook wel wat, dát gevoel. Het duurt even voor je over dat soort gevoel praat. De vraag of ik bij dit bedrijf wilde komen verraste me eerlijk gezegd. Al snel bleek hier volop ruimte voor mij iets toe te

voegen aan de organisatie."

Snelle veranderingen

Speelde de bouwcrisis je daarbij in de kaart? "Misschien is een van de voordelen van de bouwcrisis dat je álles onder een loop legt. Alle processen, van planning tot ontwerpen, van logistiek en veiligheid tot personeelsbeleid. Optimaal organiseren vraagt innoveren, bij ons gaat dat snel. De beslislijnen zijn kort. Ons investeringsbeleid is wendbaarder dan bij beursgenoteerde ondernemingen, dat helpt. Fascinerend vind ik bijvoorbeeld de impact van onze investeringen in BIM. Daarbij sturen we sterk op teamvorming met externe partijen. Jouw relatie Blom weet er alles van. Je ziet de invloed van BIM

"Ik zie een balans in al onze bedrijfsfacetten."

op alle niveau's. Rendementsverbetering, ook wat beperking van faalkosten betreft, verschuift naar het voortraject. Bijvoorbeeld overall- en deelplanning, waarbij logistiek een vitale functie krijgt. Het betreft in feite de hele bouwketen inclusief producenten."

Just In Time (JIT)

De Nijs werkt veel in binnenstedelijk gebied, lastig? "In elk geval heel apart. We sturen op een JIT-beleid, de aan- en afvoer van materialen móet Just In Time gebeuren. Dat vergt van diverse bouwpartners een andere kijk op

hun manier van werken, van samenwerken en vooral planning. In Amsterdam (*bouw hotel aan de Gelderse Kade/ red.*) gingen we bijvoorbeeld over water aan- en afvoeren, in een strak schema. Een innovatie die veel verkeershinder voorkomt, CO²-uitstoot vermindert en lawaai-overlast beperkt. De stadsdelen denken mee, evaluatie leidt tot meer van deze ontwikkelingen. We namen ook een logistiek manager aan, die komt uit de voedingsmiddelenbranche. Andere wereld, andere ervaring, andere kijk, verrijkend!"

Het allermooiste

Je zit nu bijna tien jaar bij het familiebedrijf, wat vind je het mooiste van je job? "Lastige vraag! Er is zoveel, ik kijk liever vooruit dan terug. Daarbij zie ik een duidelijke balans in alle bedrijfsfacetten. Dat die balans onze basis steeds versterkt. Da's nodig want de bouw gaat verdere transities doormaken. Modulair bouwen, circulaire economie, milieu-eisen, cradle-to-cradle, noem maar op. Wie niet bijblijft valt af. Vanuit mijn oude vak keek ik veel in de keuken bij ondernemingen, leerde kritische factoren onderscheiden. Neem zo'n carrière ladder, dat is soms best een onding. Maar medewerkers én externe partners perspectief bieden is een must, dat doen we van harte. Dat we binnen ons bedrijf elkaar écht scherp houden en geen dag hetzelfde is. De dagelijkse dynamiek en onze verantwoordelijkheid voor mensen." *Oké, en voor jou zelf écht het allermooiste moment?* "Onverwachte verandering. De dag waarop ik onverwacht werd gevraagd hier te komen werken. Plus het moment daar beslist JA op te zeggen."

Trendmeter 2020

BREEAM

stijgend

BENG*

stijgend

BATTERIJCAPACITEITEN

stijgend

PREFAB

stijgend

CIRCULAIRITEIT

stijgend

TEAMS communicatie

stijgend

SAMENWERKEN

stijgend

VEILIGHEID

stijgend

*** Kort over BENG:** BENG staat voor Bijna EnergieNeutrale Gebouwen. BENG vervangt per 01 januari 2021 EPC uit het Bouwbesluit van 2012. (*NEN 7120 wordt als bepalingmethode vervangen door NTA 8800.*)

Ontwikkeling prefab woningbouw gaat snel

Modulair, circulair.... Prefab bouwen zit in de lift. Wat aanvankelijk schoorvoetend begon wint terrein op de Nederlandse woningmarkt. Prijsdruk, de roep om goedkoper bouwen en woningnood zijn drijfveren. Diverse grote Nederlandse aannemers investeren in de ontwikkeling van prefab bouwen. Een van de ontwikkelingen dankzij prefab is ondermeer het steigerloos bouwen. Het bevordert bouwsnelheid, veiligheid op de bouwplaats en levert tijds- en kostenbesparing op. "Plus hogere kwaliteit binnen krappe budgetten, tel uit je winst" *zegt John Schouten, adj. directeur (Speciale Projecten) bij Royal BAM Group nv, in een gesprek met Arnold*

Blom. "BAM bouwt al ca 10 jaar steigerloos diverse grote appartementencomplexen. Waaronder Villa Mokum met 627 studenten-wooneenheden plus facilitaire en commerciële ruimtes." (*Een ontwikkeling van AM en gerealiseerd door BAM Wonen. In 2016 won dit project de Nieuwbouwprijs van de gemeente Amsterdam / red.*) Ook bij Blom is de ervaring in prefab denken en doen sterk toegenomen. *Schouten:* "Prefab, modulaire, woningbouw stelt andere eisen aan de engineering dan traditioneel bouwen. Meer nog dan bij traditioneel bouwen selecteer je je bouwteampartners op basis van innovatief meedenken. Ze moeten ontwerp- en engineeringstechnieken state of

the art beheersen. En oog hebben voor de eisen van circulair bouwen, slim rekening houden met cradle to cradle en dergelijke. Samen met zulke partners maken wij de komende jaren forse stappen."

Jan Schoo - Toezichthouder/directievoerder vanuit Woonstichting De Key

Het dubbeltjes-effect

Betaalbaar wonen. Woonstichting De Key in Amsterdam werkt er aan. Al meer dan anderhalve eeuw. Bezit meer dan 30.000 woningen. Het begon in 1868 met dubbeltjespanden*. Nu, eind 2020, lopen we rond op bouwproject "Lieve 6-8" aan de Vlaardingenlaan / Overschiestraat in de Delftlandpleinbuurt Amsterdam Nieuw-West. Zo'n 1200 woningen bouwt aannemer BOT BOUW hier voor De Key. Een miljoenenproject. Studenten én starters op de woningmarkt zijn de toekomstige bewoners. Jan Schoo is toezichthouder/directievoerder vanuit opdrachtgever De Key. Werkt al 40 jaar bij De Key en gaat binnenkort in 2021 met pensioen.

Jan Schoo: 'Goed bouwteam is onbetaalbaar.'

teit en flexibiliteit. Zo komen we al snel uit bij bouwbedrijven als BOT BOUW, De Nijs, Van Wijnen, Heijmans enz.. Nog iets, buitenstaanders denken dat prijs voor ons altijd doorslaggevend is. Prijs is belangrijk, maar de kwaliteit van het hele bouwteam zetten we graag op één. Een goed bouwteam is onbetaalbaar."

Puntensysteem

Bij de aanbesteding van dit project hanteerde De Key een puntensysteem. "Voor ons weegt de keuze van de aannemer voor zijn realisatiepartners zwaar. Ervaring, capaciteit en solvabiliteit zien wij, naast de begroting, als

enkele kritische factoren. Leuk trouwens dat we Blom vaak op onze werken tegenkomen. In al de tijd dat ik hier rondloop heb ik ze zien meegroeien. Heel terecht dat ze een preferente positie bij aannemers hebben. Je ziet ook dat ze er alles aan doen die te versterken. Ze zijn innovatief en nauwkeurig, aanpakkers die niet zeuren. Met projectleider Peter Mak heb ik wel gesproken over hun visie en ontwikkeling. Met Peter heb ik jarenlang diverse projecten mogen realiseren, vorig jaar na de oplevering van Lieven 2-5 ging hij met pensioen. Een op en top vakman, en medebepalend voor het karakter van het familiebedrijf, denk ik."

Menselijk aspect

"Weet je, bouwen vergt zoveel meer dan pure vakkennis. Hoe je met elkaar omgaat bijvoorbeeld. Natuurlijk loopt het wel eens tegen. Ik noemde al de tijdsdruk. Het kan wel 's botsen. Logisch want iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid. Terwijl het heel belangrijk is dat we in feite met elkaar één team vormen.

Project: De zuidblokken en Lieven Blok 6, 7, 8 Vlaardingenlaan Amsterdam

Aannemer: Bot Bouw Bv

Projectomschrijving: Blok1: studentenhuysvesting v.v. 219 eenheden en algemene ruimtes. Blok 2-5: 351 studio's, app. en algemene ruimtes. Blok 6 en 8: 538 studio's en app. en algemene ruimtes. Blok 7: 90 'friends'-woningen en parkeergarage.

Projectleiding/werkvoorbereiding: Justin Haller, Peter Mak, Gaby de Jong

Leidinggevend monteurs: Glenn Hoogland, Marcel Kloosterboer, Nick den Adel en Emiel Baltus

Opdrachtgever: Woonstichting De Key. Blok 7: IC Netherlands

Soms ben ik dan de scheidsrechter "alle neuzen één kant op". Het is positief dat bedrijven hun medewerkers trainen in het omgaan met collega's uit andere disciplines. Begrip voor elkaar komt de sfeer en kwaliteit ten goede – dat besef dringt echt door. Leuk om mee te maken. Je ziet ook dat het

inschakelen van diverse expertises in het vroegste stadium een hoop gedoe kan voorkomen." Je bedoelt al inschakelen in het stadium van PVE en het VO? "Ik ben daar voorstander van. Het kan zomaar miljoenen (euro) dubbeltjes schelen!"

Risicobeheersing

Nemen risico's altijd toe naarmate de projecten groter worden? Bijvoorbeeld financieel en wat planning betreft? "Risico's helemaal uitsluiten lukt nooit, risico's zoveel mogelijk beperken lukt steeds beter..." aldus Schoo. "Als opdrachtgever van nieuwbouwen en renovatieprojecten zien we de aannemerij snel veranderen. Omvang en vooral de complexiteit van projecten neemt toe. Tijdsdruk is een belangrijke, niet altijd even prettige, factor. Dat moet je als bouwer allemaal wel aankunnen. Het vraagt capaci-

Dubbeltjespanden

In 1868 leggen arbeiders de basis voor De Key van vandaag, zij brachten kapitaal bijeen via dubbeltjes. Daarmee wordt hun *Bouwmaatschappij tot Verkrijgen van Eigen Woningen* (BVEW) een feit. Vandaar de naam 'Dubbeltjespanden' voor de huurhuizen die in 1870 achter de hoofdstedelijke Mauritskade werden gerealiseerd. Huurwoningen die op den duur eigendom zouden moeten worden van de bewoners. De 'Dubbeltjespanden' zijn in 2012 gerenoveerd.

Nominatie Zuiderkerkprijs 2020

Amsterdam reikt al 23 jaar op rij De Zuiderkerkprijs uit aan de architect en opdrachtgever van het beste Amsterdamse woningbouwproject. Dit jaar is Woonstichting De Key een van de drie genomineerden. Met het reeds gerealiseerde project "Lieven 2-5" aan de Maassluisstraat. Een ontwerp van Arons en Gelauf architecten.

Blom en prefab bouwen.

Onder andere Villa Mokum (realisatie 2014) illustreert onze ervaring met prefab bij repetitief bouwen. Die ruime ervaring vormt een solide basis voor continue doorontwikkeling in ontwerp en engineering van installaties binnen de prefab bouwomgeving. Prefab breekt door. Het is een bouwmethode waarin we dankzij innovaties een stevige positie verwerven.

Martina krijgt Frans onder de knie

Blom helpt, met Soofos*. Martina is de vrouw van Emiel Baltus, leidinggevend monteur woningbouw bij Blom. Samen hebben ze drie dochters. De oudste van veertien zit in 3 HAVO. De twee anderen, een tweeling van twaalf, zitten in de brugklas Praktijk.

Avant la lettre. Het gezin woont al bijna zestien jaar in de Stad van de Zon, het beroemde eco-stadsdeel van Heerhugowaard. *Martina:* "Net zoals bij ons heeft praktisch elke woning hier een eigen PV-installatie." Dus al vroeg milieubewust, zeg maar avant la lettre? "Zeker weten, wat leuk dat franse zinnetje."

Half maart werd Martina opeens full time thuislerares. Dat was wel even wennen voor de sociaal-pedagogische medewerster met jarenlange ervaring in 'de zorg'. "Opeens verandert je dagritme. Soms leuk, soms lastig. Toch wende het redelijk snel, volgens mij moet je proberen ruimte

voor jezelf te creëren. Ik haalde zelfs Frans in huis, née.... geen extra man maar een cursus. Hartstikke leuk, via Blom en Soofos. Typisch Blom trouwens, altijd bezig met opleidingen intern. Nu dus ook meer voor thuis. Alle medewerkers en hun gezinsleden hebben kostenloos toegang tot alle cursussen die Soofos* biedt. Met je eigen inlogcode kies je wat je wilt. Ik vind dat geweldig van een werkgever."

Waarom Frans? "Haha, we zijn echte Frankrijk-gangers. Zolang we elkaar al kennen gaan we bijna elke zomervakantie daar naartoe. Het landschap, het klimaat... De taal vind ik mooi en wil ik beter gaan spreken, onder de knie krijgen zagezegd. Via Soofos gaat dat prima lukken. Ik denk dat Emiel wel begint met een fotocursus, als onze verbouwing achter de rug is." En de dochters? "De mogelijkheden zijn einde-

Martina Baltus: "Afmaken waar je aan begint."

loos, dus wie weet... Welke cursus of opleiding je ook begint, ik vind dat je hem af moet maken." Maak jij Frans af? "Ik krijg het al aardig onder de knie." Bonjour!

**(Soofos biedt toegang tot honderden cursussen op elk niveau. Van professioneel tot hobby. Soofos vind je via www.blomelektrotechniek/opleidingen*

RENOVATIE

HOTEL/RESTAURANT DE BOEI, LIDO EN ZUIDERDUIN

Vervangen E- en brandmeldinstallatie.
O Hotel Zuiderduin
P Steef Vader/Marco Baltus
LM Bas van der Lit/Sandy Mongen/Arjan Markx

MEDISCHE KLINIEK VELSEN VELSEN

Aanleg gehele E-installatie, brandmeldinstallatie, data bekabeling.
O MKV
P Marco Baltus
LM Sandy Mongen

TORENVEN WARMENHUIZEN

Renovatie van een school naar 21 appartementen.
A Wever BV O CPO Torenven
P Marco Dekker

ARIKSTRAAT AMSTERDAM

9 studio's en bijeenkomstruimte.
A De Nijs Castricum BV
O HVO Querido
P Marco Vlaar
LM Peter Blokdijk

PRE WONEN VELSERBROEK

Mutatie werkzaamheden als verlichting, groepenkasten e.d. in diverse woongebouwen.
O Pre Wonen
P Marco Baltus

DE ZANDKASTELEN AMSTERDAM

Renovatie kantoorgebouw ING tot kantoren, woningen en andere fascillitaire ruimtes.
O Wonam
A Kondor Wessels Amsterdam
P Eric Bokhorst
LM Chris v. Drongelen

Aannemer O opdrachtgever
P Projectleider L leidinggevend M monteur
Complete projectomschrijvingen vindt u op blomelektrotechniek.nl

Maatwerk in de specialistische zorg

Medische Kliniek Velsen

Het ideaal van dr Robert Kanhai en drs Cees-Jan Oostwouder is zichtbaar in Velsen: een medische kliniek voor topzorg. Kleinschalig en perfect uitgerust. Een plek die specialisten en verpleegkundigen ruimte biedt hun vak uit te oefenen met maatwerk voor de patiënt. *Dr Robert Kanhai: "Ons team biedt specialistische kennis en ervaring op academisch niveau. Aandacht en nauwe samenwerking kenmerkt ons werk."* *Cees-Jan Oostwouder: "Up to date medische kennis en ervaring combineren met aangename verzorging. Korte wachttijden en wat kosten betreft veelal bereikbaar vanuit de basisverzekering."*

Dr Robert Kanhai (l) en Drs Cees-Jan Oostwouder (r)

Wat is jullie idee, kan het? Met deze vraag werd Marco Baltus (Blom Service en OnderhoudPlus) bij het project betrokken. Er lagen tekeningen op tafel van een bestaand kantoorgebouw. Een pand met alle potentie omgebouwd te worden tot Medische Kliniek Velsen. Duide-lijk was dat het pand vergaand gestript moest worden. "Voor de elektrotechnische installatie betekende dat in feite starten met een schone lei. Van meet af aan was duidelijk dat het PVE (Programma van Eisen), zéker op details, tijdens de uitvoering bijstellingen kon ondergaan."

Typisch een project dat gaandeweg groeit? "Ja, en het mooie is dat onze uitgangspunten op elkaar aansluiten. De

kliniek geeft medisch en organi-satorisch topzorg, wij doen dat op ons terrein. Zij hanteren korte lijnen in het contact met elkaar en de patiënt. Voor ons heel herkenbaar. Net zoals openheid over consequenties van ingrepen. Ook de eis dat je paraat moet zijn en nazorg* garandeert delen we.

"Aandacht en nauwe samenwerking kenmerkt ons werk."

Die voorwaarden maken dat je samen, als team van opdrachtge-ver en opdrachtnemer(s), groeit naar het ideaal. Inmiddels zijn er vier state of the art OK's (opera-tiekamers) in bedrijf."

De kracht van sfeer.

Je krijgt in deze kliniek het idee van een luxe hotel, die sfeer werkt he-lend denk ik. "Ondanks drukte gaat er rust vanuit. De inrichting van de algemene ruimtes én 11 patiëntenkamers is er helemaal op gericht. Belangrijkste sfeer-makers zijn en blijven de men-sen die er samenwerken, is onze ervaring" benadrukt Marco.

MRI-scan voorbereid en geïnstalleerd.

Recent is een hypermoderne MRI-scan geïnstalleerd. "In nau-we samenwerking met Philips (*Philips Healthcare MRI systems*). Zo'n MRI-scan zorgt voor beeld-vorming in 2 en 3 dimensies (*via magnetische resonantie/red.*) On-langs maakte iemand de verge-lijking met moderne weergave-technieken in ons eigen vak (3D BIM). Bij het werk voor Medische Kliniek Velsen kregen platte te-keningen de voorkeur. Mede om-dat de hoofdstructuur van het gebouw niet gewijzigd is."

Meer info over de mogelijkheden bij Medische Kliniek Velsen: www.mkvelsen.nl

O.K.! Eén van de kamers in het vitale hart binnen de gezondheidszorg bij MKV.

Hot item: energie-opslag

Duitsland: al meer dan 300.000 thuis-batterijen

Meer dan 90% van die thuisbat-terijen wordt gevoed door een eigen PV-installatie. Zo'n 3 tot 10 kilowattpiek is het vermogen van die individuele PV-instal-laties. Zonnestroom is daarmee een sterke drijfveer onder de ver-koop van thuisbatterijen. (De jaarlijkse toename van het aantal thuisbatterijen nadert in-middels de 50%.)

'Spelen met belasting'

Windkracht varieert, soms is het windstil. De zon schijnt een be-perkt uren per dag en soms he-lemaal niet. Fluctuaties in stroom-opwekking kunnen leiden tot onbalans in de netspanning. (*Deze netspanning moet constant 50Hz zijn.*) Nu nog schakelen an-dere bronnen van opwekking bij, meestal gasgestookte centrales. Megabatterijen zijn toenemend dé opslagbronnen om mee te spelen bij het in balans houden van netbelasting en netspan-ning.

Californië: 400 Megawatt-uur lithium-ion-batterij

In Californië bouwt SPower een batterij met een capaciteit van 400 Megawatt-uur. De opdrachtgever Clean Power Alliance deelt mee dat met één volle lading het jaarverbruik van 100 huishoudens gedekt kan worden. (Gebaseerd op een gemiddeld jaarverbruik per huis-houden van 3500 kilowatt-uur.) De batterij wordt gevoed vanuit zon- en windparken.

In Duitsland groeit de groot-schalige opslagcapaciteit on-verminderd door. Zo werd voor Eneco recent een 48 Megawatt opslagfaciliteit operationeel.

In Nederland, Lelystad, is de 'Rhino' van Giga Storage in ge-bruik genomen. Met 12 Mega-watt is het momenteel de groot-ste batterij van Nederland voor opslag van wind- en zonne-stroom. In Zeeland bouwt Vat-tenfall een batterij met eveneens een capaciteit van 12 Megawatt.

Blom Service en Onderhoud, onderscheidend in bijzonder maatwerk.

Blom Service en Onderhoud, onderscheidend in bijzonder maatwerk. Villa's, tophotels, klinieken, ultramoderne sportfaciliteiten. Hoogwaardige utiliteitsprojecten en luxe woningbouw. Bijzondere verlichtingsontwerpen. Onderscheidende domotica (woonhuis)automatisering. Ontwerpen en realiseren in nieuwbouw, renovatie en gebouw-aanpassing. Contractueel onderhoud en service. Ontzorgende specialisten. (*Afbeeldingen: Sportschool, Hotel Restaurant Lido Egmond aan Zee, gerenoveerde villa*)

Booming Amsterdam. Nu al steken elke werkdag meer dan 70.000 mensen het IJ over. Om te werken in 'Noord'. Dat zullen er in 2030 meer dan 100.000 zijn. Eén van de redenen dat Amsterdam ook in Noord inzet op grootschalige stadsontwikkeling. In die visie neemt project 'Overhoeks' een belangrijke plaats in. Verleidt mensen tot hun definitieve sprong over het IJ.

Duizenden wagen sprong over het IJ definitief

Aan het Amsterdamse IJ, tegenover het Centraal Station, ligt 'Noord'. Hier ontstaat 'Overhoeks', een nieuwe stad. De van oorsprong industriële bedrijvigheid maakt plaats voor duizenden huur- en koopwoningen. Plus parkeergarages, kantoren, winkels, scholen. Zo breidt Amsterdam-Centrum uit in 'Noord'. Schrijnend woningtekort legt tijdsdruk op realisatie. Drie grote aannemers kiezen weloverwogen Blom als installatiepartner voor elektro- en datatechniek. We lopen, klimmen en kijken mee met leidinggevend monteur Nick Sterkman.

Heilige planning

Je werkt al 26 jaar bij Blom, je maakte veel grote projecten mee. Toch vind je 'Overhoeks' bijzonder, hoezo? "Hier moet in korte tijd een compleet stuk compacte stad gebouwd worden. Dat vraagt gigantisch veel bouwcapaciteit, dus meerdere grote aannemers. Minstens drie daarvan willen ons graag op hun werken. Of dat logisch is? Ik snap het wel. Het komt aan op samenwerkingservaring en je houden aan planning. Planning is heilig."

Nick Sterkman, leidinggevend monteur "Planning is heilig."

Is dat duidelijk?

Planning is heilig zeg je, heeft dat altijd met tijd te maken? "Uiteindelijk wel. Opleverdata staan vast. Onverwachte wijzigingen hou je altijd. Heel praktisch, als bijvoorbeeld betonstorten uitloopt heeft dat ook direct effect op onze planning. Dat vergt flexibiliteit. Bij koopwoningen heb je veel te

maken met kopers-specificaties, maatwerk zeg maar. Goede ko-

"Heel andere veiligheid is de zekerheid te mogen zeggen wat je ergens van vindt."

persbegeleiding geeft je meer grip op je planning en brengt rust in de uitvoeringsfase. Het verkleint ook het risico op veranderingen in werk dat al gedaan is. Ook belangrijk trouwens dat de reden van een verandering duidelijk is. Kijk, onze mensen eigenen zich een klus graag toe. Ik bedoel, je wilt graag met trots terugkijken op je werk."

Luisteren

Als je terugkijkt zie je dat de bouw veranderd is... "Nou, ik kijk liever vooruit. Maar dat er meer naar elkaar geluisterd wordt is een belangrijke verandering - en verbetering. Door écht te luisteren stijgt de kwaliteit van de samenwerking. Het lerend vermogen van iedereen komt beter tot zijn recht. Waardering voor elkaar verbetert de sfeer op de werkvloer. Eerlijk gezegd ben ik zelf ook anders gaan luisteren, heb ik geleerd tijdens interne trainingen. Die kennis probeer ik ook te delen in het team. Het gaat niet alleen om dagelijkse werkzaamheden en planning. Ook bij zaken als zorgen voor veiligheid is het noodzaak."

Veiligheid

Veiligheid op de werkvloer en je veilig voelen je mening te uiten? "Al-lebei. Veiligheid op de werkvloer is een verantwoordelijkheid van iedereen. Elk nieuw werk heeft z'n eigen valkuilen, die krijgen extra aandacht. Ook hier telt duidelijkheid, net zoals elkaar scherp houden op gevaarlijke ge-

woontes. 'Kan wel effe zo'..... het gebeurt en loopt gelukkig meestal goed af. Heel andere veiligheid is de zekerheid te mogen zeggen wat je ergens van vindt. Net zoals niet direct afgerekend worden op een fout, maar er gezamenlijk van leren. (Zoals in de luchtvaart / red.) Niet afschuiven van verantwoordelijkheid, óók dat is veiligheid."

Het nieuwe weten... hoe, wat, waar

Op jullie vakgebied is Blom is voorloper in het werken met 3D BIM - hoe kijk jij daar tegenaan? "Kijk even mee op m'n iPad... Dit is een proef die we nemen in blok C. Dit programma heet DALUX. Hiermee halen onze monteurs uit grote 3D BIM-modellen de details die zij nodig hebben. Zoals 3D- en 2D tekeningen, animaties en specificaties. Bij vragen kunnen we met elkaar meekijken en aantekeningen maken. Eventuele aanpassingen in het werk zijn

Daan van Diepen, monteur in opleiding: "Mooi werk hier!"

direct zichtbaar voor anderen. Ook (detail)foto's worden mogelijk. Direct weten 'hoe, wat, waar' bespaart tijd en kosten."

Verdiend

Op 'Overhoeks' werken jullie voor drie grote aannemers, bijzonder toch? "Ik zie hun voorkeur als een verdiend compliment voor ons hele bedrijf."

Project: Locatie Overhoeks, Amsterdam

Aannemers: Bouwbedrijf M.J. De Nijs en Zonen B.V. (Bouwdeel A en C), Dura Vermeer Bouw (Bouwdeel B, L, F en N) Kondor Wessels Amsterdam (Bouwdeel M, G en H)

Projectomschrijving: 1224 luxe penthouses, studenteneenheden, huur- en koopapp., social huurapp., 9 parkeergarages.

Projectleiding/werkvoorbereiding: Michel Kos, Pascal Groot

Leidinggevende monteurs: Nick Sterkman en Neal Blom

Arnold zegt...

Hierbij de Krant van Blom!

Een krant waar we weer trots op zijn. Natuurlijk vanwege alle prachtige werken die wij mogen maken. Maar ook omdat de krant laat zien waar alle medewerkers van Blom voor staan.

We stellen vast dat het goed gaat.

En dan bedoel ik met Blom Elektrotechniek en ons allemaal. Als bedrijf zijn wij de afgelopen ca. 7 jaar echt gegroeid. Jarenlang hebben wij met z'n allen geïnvesteerd in elkaar en met elkaar. En dan bedoel ik vooral in ontwikkeling van mensen, kennis en organisatie. En wat je veel aandacht geeft groeit. Dat is een gegeven. We hebben zelfs een recordjaar qua omzet en rendement.

Echt samenwerken!

Het spreekwoord luidt: "alleen ga je sneller, samen kom je verder". Organisatorisch stemmen wij de verantwoordelijkheden, communicatie en rollen zo duidelijk mogelijk op elkaar af. Zodat we samen een eenheid zijn. En wij leggen vrijheid en verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie. Dat maakt het voor iedereen een stuk prettiger werken. Buiten brengen we theorie en praktijk zo dicht mogelijk bij elkaar. Bijvoorbeeld de monteurs tijdig betrekken in de werkvoorbereiding, dat is belangrijk. Kantoor en buiten moeten een team vormen, zo maak je elkaar beter en sterker. Met de wil open en eerlijk te zijn leer je elkaar beter kennen. Daarmee boek je vooruit-

Arnold Blom

gang, dat is écht samenwerken.

Het jaar 2021 geeft goede vooruitzichten.

Dankzij sterke en professionele opdrachtgevers hebben we mooie nieuwbouw- en renovatieprojecten in de orderportefeuille. Uitdagende werken in utiliteit en woningbouw. Lekker divers. Want we willen multidisciplinair zijn én specialist. We kunnen het hele pakket aan qua

contractvormen, advies, kostenbewaking, ontwerp 3D, VO/DO/TO, stortbouw, prefab, alle denkbare e-installaties, BREEAM, circulair, onderhoudscontracten, etc.. Met de focus op waar wij goed in zijn, elektrotechniek in veelal seriematige bouwprojecten.

Schipper

Vanaf 1 januari 2020 bestaat samenwerking tussen Blom Elektrotechniek en Schipper Electrotechniek uit Nieuwe Tonge. (Er is geen organisatorische verweving!) Schipper werkt in de regio Zuid-Holland, Zeeland en Noord-Brabant. Ons doel is van elkaar te leren door bij elkaar in de keuken te kijken. Discussies op gang brengen waarom we de dingen doen zoals we doen. Met het doel samen nog sneller te innoveren. Ik merk dat dit weer deuren opent. Dat geeft energie voor de toekomst.

Kijkend naar de toekomst

hebben we stippen op de horizon gezet. Leuke uitdagingen, gericht op innovaties die de eindklant meer bieden. Zo onderzoeken we of we standaard een woning gaan aanbieden waarvan de installatie te bedienen is via de mobiele telefoon. Met eventuele upgrades qua energiemeting en veiligheid. Ikzelf vind dit dan eigenlijk gewoon een normale e-installatie anno 2020!

Als laatste noem ik het belangrijkste,

de waardering voor onze mensen. Alles wat we voor opdrachtgevers doen is mogelijk dankzij hún goede inzet, hún betrokkenheid en onderlinge samenwerking. Het draait uiteindelijk altijd om de mensen, alleen zij kunnen het verschil maken. En dat zit bij Blom Elektrotechniek goed!

AANKOMENDE
WERKENJAAGPAD
ALKMAAR

430 koop- en huurapp., een parkeergarage. Fase 1: 228 app. Fase 2: 183 app.
A Ouweland Bouw Katwijk bv
O Alkmaar Hoog
ADV Hielke de Vries

SPOT KAVEL X EN Y
AMSTERDAM

5 woontorens tot ruim 100 m. hoog. Kavel X: 389 app. Kavel Y: 309 app. Kantoorgebouw 6 verd., en 2-laags parkeergarage.
A Pleijsier Bouw bv
O COD Real Estate B.V.
ADV Hielke de Vries

XPLORE HOLLAND PARK
WEST - DIEMEN

706 koop- en huurapp. verdeeld over meerdere blokken en bouwstromen, 2 grote parkeergarages.
A Dura Vermeer Bouw Midden West BV
O BPD Ontwikkeling en Dura Vermeer
ADV Otto Brode **P** Ruud Besseling

FLUOR/ELEMENTS
HAARLEM

Woongebouwen voorzien van 205 app. en algemene voorzieningen en parkeergarage.
A Dura Vermeer Bouw Midden West BV
O Dura Vermeer Bouw Midden West BV
ADV Otto Brode **P** Michel Kos

WESTDUIN LODGE
SINT MAARTENSZEE

Hotelgebouw v.v. 18 hotelkamers en algemene ruimtes.
A De Jong Ursem
O De Jonge BV Westduin Lodge
P Marco Vlaar

Aannemer **O**pdrachtgever
ADVies/voortraject **P**rojectleider
Leidinggevend **M**onteur
 Complete projectomschrijvingen vindt u op blomelektrotechniek.nl

“Misschien” is geen antwoord

Binnen Blom Elektrotechniek vormen Marco Dekker en Leo Nolten het bedrijfsbureau. Zij sturen op duidelijkheid in elke fase van een project. Marco Dekker ‘doet binnen’, Leo Nolten is verantwoordelijk voor ‘buiten’.

In nauw overleg met de projectleiders borgen zij overzicht en snelheid van schakelen voor alle collega's. Vaste regemaat in uitvoeringsoverleg is een van de onmisbare fundamenteën. Daarbij heeft Teams een vaste plaats verworven.

Marco Dekker: “Voor onderlinge communicatie is Teams op dit moment onmisbaar. Het is wel een blijvertje dat het échte gesprek aan tafel nooit zal vervangen.”

Continuïteit en kwaliteit borgen. Van bedrijfsbureau's wordt wel gezegd dat ze iedereen

Marco Dekker:
Werk in uitvoering – ‘binnen’

tevreden moeten houden. “Het is maar wat je onder tevredenheid verstaat” zegt Marco en vervolgt “onze ervaring is dat tevredenheid direct samenhangt met duidelijkheid. Als écht duidelijk is waarom iets wel of niet kan kom je samen heel ver. Vaagheid levert altijd ontevredenheid op. Of dat nu met techniek, tijdsplanning of budgetten te maken heeft. Duidelijkheid is de basis onder continuïteit en kwaliteit, altijd.”

Ja of nee! Misschien heeft iedereen een eigen idee van duidelijkheid? “In het woord misschien zit altijd twijfel” zegt Leo “dan weet je niet waar je aan toe bent. Mensen gaan twijfelen, afwachten en kijken naar elkaar. Dat gaat niet werken en veroorzaakt stress. Met een Ja of Nee bereiken we eerder ons doel.” Dat

doel is altijd klanttevredenheid? “Het gaat om de tevredenheid van onze collega's én de tevredenheid van de opdrachtgever. Zie het één maar als het gevolg van het ander” stelt Marco.

Het belang van de antenne voor mensen en situaties is essentieel bij het goed organiseren van werkzaamheden. Vanaf schetsontwerp tot en met oplevering. Leo: “Rust op de werkvloer, binnen en buiten, is een voorwaarde voor kwaliteit. Het helpt als je een antenne hebt waarmee je voelt wat er onderhuids speelt, waar het wringt. Dan kun je er over praten.” Hoe stemmen jullie alles op elkaar af? “Structureel en open overleg. Zorgen voor een werkklimaat waarin iedereen alles durft te zeggen. Sturen op de competentie van elke collega en van het team dat zij samen vormen” aldus Leo en vervolgt “goed samenwerken kun je leren. Solidair zijn met elkaar, elkaar respecteren en helpen, dat soort zaken. Binnen ons bedrijf trainen we continu op die sociale vaardigheden. Het draait vooral om communicatie.” Marco bevestigt: “Die investering in

Leo Nolten:
Werk in uitvoering – ‘buiten’

elkaar loont voor iedereen persoonlijk en vervolgens voor ons bedrijf en onze opdrachtgevers.”

Het belang van rust werd net genoemd. Zorgen planning en tijdsdruk niet voor hectiek en stress? “Hectiek sluit een bepaalde vorm van rust niet uit” benadrukt Marco “de ene aannemer organiseert zijn werk misschien beter dan de ander.” Leo: “Niet misschien, het is gewoon zo. De uitvoerders zijn superbelangrijk, dat weten we allemaal. Plannen en realiseren blijft mensenwerk. Met begrip voor elkaar werkt het beter. Onze taak is dat alle collega's ook onder tijdsdruk in rust hun werk kunnen doen.”

Het beste uit jezelf halen met Blom Opleidingen

Na uitvoerige voorbereiding startte Blom Opleidingen in december 2020. Hiermee pakt Blom de praktische draad op die in externe opleidingen meestal blijft liggen. Het innovatieve initiatief biedt beginners en gevorderden de kans het beste uit zichzelf te halen. Blom Opleidingen kent op dit moment vijf cursusblokken. Na het volgen van een cursusblok ontvangen deelnemers een Certificaat.

Waar haal je vakmensen vandaan?

“Die leiden we vooral zelf op”, zeggen Steef Vader en Emiel Nolten. De twee ervaren mannen zijn de interne kern van Blom Opleidingen. Beiden zijn ervaren in de overdracht van kennis. Al lebei kennen ze de soms rauwe werkelijkheid van de werkvloer en het belang van écht samenwerken.

Een leven lang leren? 'Je moet ergens beginnen....'

Emiel Nolten spreekt uit ervaring. Hij begon zelf als leerling monteur en groeide door naar projectleider. Mag voetballers ('F-jes') trainen en volgt een managementcursus. “Ons opleidingsprogramma sluit goed aan op het instapniveau van de cursisten. Door onze groei is de instroom van jongens (waar blijven de meisjes???) vanuit het technisch onderwijs relatief groot. Het leerlingstelsel werkt, maar kan beter. Ons Cursusblok 1 is daarom heel basic vakgericht. Bestemd voor startende- en leerling monteurs. De nadruk ligt op kennis van materialen en gereed-

Emiel Nolten

schappen. Weten waar je mee werkt voorkomt misverstanden en gedoe. Met het eerste cursusblok van Blom Opleidingen leren ze elkaar ook beter kennen.”

Elkaar kennen werkt altijd beter?

Voor Steef Vader met meer dan 25 jaar ervaring (monteur, uitvoerder, projectleider) is dat geen vraag. “Elkaar kennen is nuttig en nodig. In de praktijk werk je namelijk in teams van verschillende samenstelling. Weten met wie je samenwerkt is veiliger en plezieriger.” Steef geeft Cursusblok 2, de ‘Praktijkgerichte verdiepingcursus voor aankomend

monteurs.’ “Hier gaan we diepte in, méér materiaalkennis, méér kennis van de gang van zaken op een werk. Bijzondere aandacht ook voor het versterken van effectief en plezierig samenwerken. Praten kan iedereen, duidelijk communiceren is iets anders. Dus goed overleggen met collega's en andere disciplines op de bouw. Tekening leren lezen (2D, 3D BIM, omgaan met DALUX en zo) tot contact met opdrachtgevers hebben. Dat soort zaken.”

Mond opentrekken, luisteren naar elkaar, leren van elkaar.

“Leren van elkaar is effectief. De één bekijkt het zus, de ander ziet het zó... In onze cursussen bieden we bewust ruimte voor ieders mening. Stimuleren te durven te zeggen als je ergens anders overdenkt. Op die manier van elkaar leren werkt écht. Ook

Steef Vader

zó halen mensen het beste uit zichzelf.”

De cursusblokken 3 en 4

verzorgt Bart van Roosendaal (IMK Opleidingen). Al meerdere jaren geeft hij binnen Blom cursussen op het gebied van leidinggeven en organisatie.

Blok 5, in ontwikkeling, richt zich op technische bijscholing voor vakvolwassen monteurs. Onderwerpen worden onder andere Keuren & Meten, Domotica, wet- en regelgeving.

Meer over Blom Opleidingen: www.blomelektrotechniek.nl/opleidingen

Ido van der Waal heeft net een uurtje hard gelopen.

Neem de werkomgeving als

Het IQ, een getal als hardnekkig misverstand. “De

A portrait of a middle-aged man with a receding hairline, wearing round black-rimmed glasses and a light blue button-down shirt. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a white bookshelf filled with various books, some of which have colorful spines. The lighting is soft and even, highlighting his facial features.

“Of een idee succesvol kan zijn hangt nauw samen met de bedrijfscultuur.”

Vrijheid is een voorwaarde?

Conflicten, waarom doen mensen zoals ze doen? “De

Werkt tegenspraak? Het mógen en durven leveren van tegenspraak is erg belangrijk. “Tegenspraak kent

Meedenken en tegenspraak ook als sleutel naar innovatie? “Ja, zonder meer. Het maakt

**(Hoe is de ánder... Blom traint medewerkers met het DISC-model / red.)*

Vraag 3

a. Zou jij deze fiets kopen als je kijkt naar veiligheid?

☐ Ja ☒ Nee

b. Waarom wel/niet?

er zijn geen
speelknoppen.

Samen werkt het beter als je elkaar beter kent

EXTRAVERT

DIRECT Kwaliteiten • Doel en resultaatgericht • Confronterend • Verbaal sterk Valkuilen • Geeft zelf oplossingen • Direct (soms 'te') • Grote lijnen; minder details	INTERACTIEF, INSPIREREND Kwaliteiten • Inlevingsvermogen, vertrouwen winnen • Optimistisch, enthousiast, warm • Inspirerend en creatief in oplossingen Valkuilen • Onvoldoende to-the-point en planmatig • Vaak zelf aan het woord • Matige luistervaardigheden
CONFORMEEL Kwaliteiten • Goede luisteraar, diplomatiek en taktvol • Objectief kritisch klankbord • Voorbereid en planmatig Valkuilen • Minder op de mens/het gevoel gericht • Feitelijk, gedetailleerd	STABILITEIT Kwaliteiten • Geduldig en behulpzaam • Betrouwbaar en discreet • Mensgericht Valkuilen • Behoudend en voorzichtig • Niet confronterend, mild • Bescheiden

INTROVERT

Project: ZMC 'Gouwpark'
Zaandam
Aannemer: HSB Bouw B.V.
Projectomschrijving:
 124 appartementen en 124
 prefab-casco koopwoningen.
**Projectleiding/werkvoor-
 bereiding:** Marco Dekker/
 Daniël Tesselaar/Rick Jongens.
Leidinggevend monteurs:
 Eric Mak/Mohammed el Ayadi
Opdrachtgever: VOF Gouw-
 park

WOONGEBOUWEN

CHANGE= LRC UTRECHT

600 app. voor jongerenhuisvesting, fitness, restaurant, bibliotheek, commerciële ruimtes
A BAM Wonen BV **O** Change=
P Pascal Groot **LM** Marc Mettes

CRUQUIUSWERF AMSTERDAM

295 app., parkeergarage, commerciële ruimtes in Blok D.
A BAM Wonen bv
O AM Wonen + ASR
P Marco Dekker **LM** Ali Özdemir

LAPIS LAZULI HEERHUGOWAARD

207 app. en een parkeergarage.
A Bouwbedrijf M.J. de Nijs
O M.J. de Nijs Project II B.V.
P Justin Haller **LM** Hil Pronk

BRANTJESOEVER PURMEREND

116 Appartementen, woningen en parkeergarage.
A HSB Bouw B.V.
O HSB Ontwikkeling B.V.
P Daniël Tesselaar **LM** Patrick Visser

OPEN VESTE PURMEREND

171 huur- en koopwoningen en een grote binnentuin.
A BéBouw Midreth
O BéBouw Midreth
P Marco Vlaar **LM** Murat Yüksel

WEST BEAT AMSTERDAM

150 app. met ca. 3.500 m² aan werkplekken en horeca in een spectaculaire plint boven een parkeergarage met 117 parkeerplaatsen.
A Heddes Bouw & Ontwikkeling BV
O Lingotto **P** Pascal Groot
LM Chris van Drongelen

“Valerius” Nederlands meest luxueuze woongebouw!?

Het Amsterdamse Valeriusplein ontleent nationale en internationale bekendheid aan de Valeriuskliniek. Kenmerkend voor het gebouwentwerp was de klassieke hoefijzervorm. De laatste activiteiten in ‘de Valerius’ verhuisden in 2013 naar Buitenveldert. Het gebouw kreeg een woonbestemming. Uiteindelijk viel de keus op nieuwbouw binnen de oude kaders. Zo werd de oorspronkelijke hoefijzervorm de basis onder het ‘Valerius’-ontwerp van Roberto Meyer (MVSA Architecten). De oplevering van dit meest luxueuze woongebouw van Nederland is gepland voor eind 2021.

Ruud Besseling

Een bijzonder project dat opnieuw een parel toevoegt aan het snoer van bijzondere gebouwen zoals aannemer De Nijs realiseert. Voor bouwpartner Blom Elektrotechniek is Ruud Besseling projectleider, in 2017 startte hij zijn tekenwerk. “Typisch zo’n project waarin we als installateur erg flexibel moeten zijn. Dat komt zowel door de veelheid aan technische mogelijkheden als het type kopers. Zo verhuizen zelfs tijdens de bouw badkamers en keukens weleens van de aanvankelijk beoogde plaats. Gelukkig kunnen we het als bouwteam prima met elkaar vinden. Dan reageer je in goed overleg op veranderingen, je begrijpt elkaars prioriteiten. Eigenlijk realiseren we hier 28 afzonderlijke villa’s in één gemeenschappelijke schil.”

Tijdens een rondje lopen wordt dat nog duidelijker. De villa-appartementen variëren in grootte van 175 m2 tot 450 m2. Ook voor René Beers, hoofdmonteur bij Blom, is dit een bijzonder project: “Zoals Ruud zei, gemiddeld werken hier vier van onze mensen. Als het nodig is schakelen we capaciteit bij. Door de frequente veranderingen is plannen wel ’s lastig. En de afwerkingsgraad ligt extreem hoog, ook voor alles wat je straks niet meer ziet.”

Bijzonder veel aandacht is er voor domotica, huisautomatisering en beveiliging. “Iedere koper hecht aan comfort en vooral veiligheid. We installeren de slimste en meest betrouwbare

René Beers

apparatuur. Iets heel anders...dat belang van veiligheid is voor ons als installateur ook herkenbaar op het werk. Leuk dat jij net bij het zwembad opmerkte dat bij de bouw van ‘Valerius’ de nadruk op veilig werken zichtbaar is.”

Project: Valerius Amsterdam
Aannemer: Bouwbedrijf M.J. de Nijs en Zonen B.V
Projectomschrijving: 28 appartementen, algemene ruimtes, kelder, parkeergarage, wellness- en fitnessruimte en zwembad, voorts renovatie gedeelte ‘oude’ Valeriuskliniek tot fascilitaire/ zorgruimtes.
Projectleiding/werkvoorbereiding: Ruud Besseling
Leidinggevend monteur: René Beers
Opdrachtgever: De Jong Groep

Wet- en Regelgeving rond ‘elektriciteit’

Elektrische installaties moeten voldoen aan actuele wet- en regelgeving. Polisvoorwaarden van verzekeringsmaatschappijen spreken boekdelen.

Marco Baltus: “Zekerheden via afspraken naadloos laten aansluiten.”

Er is NEN 3140 en méér... “Voldoen aan wettelijke voorschriften is trendy aan het worden” aldus Marco Baltus,

bedrijfsleider bij Blom Service en OnderhoudPlus. “Want ook na de garantieperiode is veilige duurzame (bedrijfs)zekerheid essentieel. Net zoals de verplichte periodieke NEN 3140-keuring en inspecties van noodverlichting. Het verklaart de trend dat klanten hun onderhouds- en servicecontracten al bij oplevering van hun installaties overeenkomen. Hiermee verzekeren ze zich van operationele continuïteit en veiligheid. ”

Kortsluiting vormt relatief vaak de oorzaak van brand. Kortsluiting ontstaat meestal door overbelasting van de installatie. Als de elektriciteitsvraag binnen een bedrijf groeit, neemt de kans op overbelasting

van de elektrische installatie toe. Ondeskundige aanpassing van een installatie levert eveneens gevaar op. Periodieke controle signaleert onveilige of potentieel onveilige situaties. Zorgen voor een veilige werkomgeving is een ARBO-verplichting. Ook vanuit verzekeringsoogpunt dringt het besef door de financiële gevolgen van brand- en bedrijfsscha-

de af te dekken. Marco: “Al snel overtreft bedrijfsschade, het stil vallen van activiteiten en/of verplaatsing van productie, de kosten van brandschade.”

Het juiste moment voor naadloos borgen van zekerheid valt binnen de garantieperiodes? Marco: “Het voorkomt zorgen en gedoe. Zodra de garantie vervalt verandert de dekking. Wet- en regelgeving zijn daar helder in. Dat maakt naadloze aansluiting tussen de zekerheid uit de garantieperiode en zekerheid daarna wenselijk, eigenlijk noodzakelijk. We regelen dat via onderhouds- en service-afspraken. Het is altijd maatwerk!”

De kern is dat Blom Service en OnderhoudPlus zich verplicht uw installatie(s) veilig en up to date te houden. Marco: “Alle voorgeschreven keuringen verrichten én rapporteren wij tijdig. We signaleren, certificeren en -als het nodig is- repareren we. Een passende onderhoudsovereenkomst is een zorg minder.”

Oók bijzonder:

De entree van de oude Valeriuskliniek had een groot glas-in-lood raam. (Werk van kunstenaar Matthieu Wiegman). Door vandalisme is veel daarvan verloren gegaan. Een resterend gedeelte komt echter wel terug in het nieuwe woongebouw.

Het meest luxueuze woongebouw van Nederland?

Ruud: “De aannemer spreekt over ‘de Bentley onder woongebouwen’ dat zegt wel wat toch?”

Internationaal innovatiestrateg, lector toegepast gamedesign, Jeroen van Mastrigt:

Games veranderen onze wereld sneller dan je denkt

Zijn vader en broer zijn architecten. Zelf begon hij met Stedenbouw. Ontwikkelde een fascinatie voor mediatechnologie. Switcht naar communicatiewetenschappen. Verlegt de grenzen van denken met zijn afstudeerproject over SimCity. Wordt lector en zet de Dutch Game Garden op, een incubator voor studenten die méér willen met gamedesign. Onderzoekt de mogelijkheden en invloed van games in de leefomgeving. Werkt daarna voor Freedomlab aan toekomststudies. Nu deelt hij zijn visie en ervaring wereldwijd met overheden, multinationals, non-profit organisaties én start-ups die toekomstvisie ontwikkelen.

Jeroen van Mastrigt: "Goed samenwerken is ook binnen de game-industrie een voorwaarde tot succes."

Games, véél méér dan spelletjes.

Je studeerde in 1997 af op SimCity. De virtuele wereld van de stedelijke omgeving. In welke omgeving kwam je zelf terecht? "Ik was gegrepen door SimCity. Ik voel mij thuis in een wereld die zich sneller ontwikkelt dan mijn eigen leefomgeving. Dat is een manier van anders denken. Een mix van fantasie, voorstellingsvermogen en realisme. En oog voor de ontwikkelingen van de technologie die games en hun toepassingen mogelijk maakt." Zo richtte Van Mastrigt in 2002 de eerste Nederlandse opleiding 'game-development' op. Aan de HKU, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Voor de buitenwereld, toen zéker, een soort spelletjesacademie.

Is er geld in te verdienen? Waar moeten ze werken?

"De grote belangstelling voor die studie overtrof alle verwachtingen. Natuurlijk kwamen vanuit diverse hoeken vragen zoals 'waar moeten ze werken, leiden jullie op voor werkeloosheid?' Onze afgestudeerden bewezen al snel dat game-industrie en softwareontwikkeling aansluiten bij ontwikkelingen in het onderwijs en de industrie. Inmiddels werken veel branches met de

technologie en ontwerpprincipes uit de game-branche. Ze zijn onmisbaar bij het inzichtelijk en beheersbaar maken van uiteenlopende processen. Dat komt ook door het continu beschikbaar komen van ongelooflijke hoeveelheden data. Trek die lijn maar door naar 3D BIM waar bouwprofessionals projecten mee ontwerpen, realiseren en controleren. Zelfs inclusief logistieke oplossingen."

Digital Twins.

"Ik adviseer mijn cliënten ondermeer hoe ze met behulp van data visie en strategie ontwikkelen. Neem het ontwerpproces en onderhoudsmanagement in vastgoedsector. Interessante dynamische data dragen bij aan kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing. Ontwerpers spelen met de invloed van windrichting- en -kracht, van zonlicht en schaduw. Werken ook met data van verkeersstromen die sensoren in stedelijke gebieden verzamelen. Gebouwen op zich generen legio data via sensoren. Het gaat om relevante data die je toepast in 3D modellen, de zogenaamde Digital Twins. De samenleving als geheel wordt slimmer. En de invloed van de game-branche steeds duidelijker.

"Ik voel mij thuis in een wereld die zich sneller ontwikkelt dan mijn eigen leefomgeving. Dat is een manier van anders denken."

Je hebt iets met Japan geloof ik?

Van Mastrigt werkte aan diverse Japanse universiteiten. "Mijn dochter van 8 is half Japans. Die schakelt perfect tussen Nederlands en Japans. Ik game met haar en zie in games veel patronen terugkomen uit de spellen die ik vroeger zelf speelde. Het échte verschil zit vooral in uitvoering. De perfectie neemt elke versie verder toe. De game-industrie, het ontwikkelen en bouwen, is gebaat bij collectief denken en collectief commitment. Hier in het Westen zijn we van nature individueller ingesteld dan Aziaten. Goed samenwerken zie ik ook binnen de game-industrie als een voorwaarde om succesvol te zijn. Ondermeer **teamLab**, een Japans kunstcollectief voor belevingskunst, vind ik daar een mooi voorbeeld van."

Belevingskunst in Nederland: 3000 m² Nowhere* in Wonderwoods!

Onder andere projectontwikkelaar G&S Vastgoed laat zich adviseren door Van Mastrigt. "Wonderwoods is een groot vastgoedproject met kantoren en huurwoningen achter station Utrecht Centraal. Een ontwikkeling van G&S Vastgoed. In 2023 vindt oplevering plaats. Op de begane grond van dit grootschalige project is 3000 m² gereserveerd voor Nowhere. We realiseren daar samen met teamLab een permanente expositie met installaties van digitale kunstwerken. Het benadrukt de betekenis van schoonheid en beïnvloedt je kijk op de wereld zoals die snel verandert."

Wie de games niet speelt verliest op termijn?

Kun je dat zo stellen? "Dat denk ik wel ja... Het betreft alle soorten toepassingen. Hopelijk leren we er verstandig mee om te gaan – die verantwoordelijkheid delen we met z'n allen."

* Nowhere is het initiatief van innovatiestrateg Jeroen van Mastrigt en Martijn Sanders, de oud-directeur van het Concertgebouw Amsterdam, voor G&S Vastgoed.

Oerinstinct en meer...

Onveilig? Gevoel voor overleven zit er al vroeg in

Het begint met je reptielenbrein dat je onbewust dingen laat doen. Zo klopt je hart, haal je adem, hap je in een boterham, praat je en loop je. Bij dat soort zaken denk je meestal niet na en dat is maar goed ook. Doodmoe zou je worden als je over die basics eerst altijd zou moeten nadenken. Zo'n reptielenbrein is onze redding, ons oerinstinct en automatische piloot om te overleven. Het waarschuwt ons als onraad dreigt. Als je schrikt stijgen je hartslag en bloeddruk. Je gaat iets doen – of niet.

Waar komt de naam 'reptielenbrein' eigenlijk vandaan?

Wetenschapper Paul MacLean stelt dat het reptielenbrein zo'n 500 miljoen jaar geleden ontstond bij reptielen. Slangen, hagedissen en zo. Het reptielenbrein bestaat voornamelijk uit de hersenstam. Van daaruit komen de signalen om te overleven bij dreigend gevaar en onbekende situaties. Bij mensen breidde het reptielenbrein zich uit. Als een laag eromheen ontstond ca 200 miljoen jaar terug ons **zoogdierenbrein**. De laag daaromheen, ons **mensenbrein**, ontstaat pas veel later, een miljoen jaar geleden. Reptielenbrein+zoogdierenbrein+mensenbrein noemen we populair gezegd hersenen.

Seks in het belang van de soort.

Het zoogdierenbrein is, net zoals het reptielenbrein, sterk gericht op overleven. En op seks om te zorgen voor nageslacht. Dat houdt ook onze mensensoort in leven. Al denkt

"Seks in het belang van de soort."

het mensenbrein daar vaak niet als eerste aan. Emoties spelen in het zoogdierenbrein een grotere rol dan 'gezond verstand'.

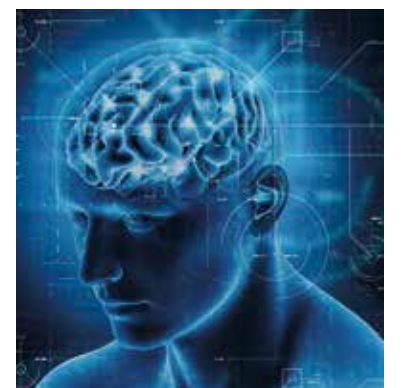
Voor ongeveer 5% van al onze beslissingen gebruiken wij het mensenbrein. Ons mensenbrein reageert ook veel trager dan ons reptielen- en zoogdierenbrein.

Onveilige situaties? Kies vechten, vluchten of bevriezen! Zéker in eerste instantie denk je niet over de keuze. Je maakt hem in een split second. Dankzij je reptielen- en zoogdierenbrein. Neem bijvoorbeeld een plotseling onveilige of zelfs levensbedreigende situatie op de bouwplaats. Je wilt overleven. Je grijpt in, je rent weg of blijft versteend bevroren staan. Die onbewuste eerste keuze is mede afhankelijk van je opvoeding, van eerdere ervaringen en van aangeboren voor- en afkeuren. Dat verklaart ook een beetje waardoor mensen in onveilige situaties zo verschillend handelen. Inderdaad, de een is de ander niet. Dat maakt samenwerken ook boeiend en soms lastig. Zelfs als je dezelfde taal spreekt wil dat niet zeggen dat we elkaar (direct) begrijpen.

Drie breinen, duizend miljard verbindingen*, geen chaos. Er wordt vanuit gegaan dat in de hersenen van volwassen mensen gemiddeld ca

100.000.000.000 synaptische verbindingen actief zijn. (Eenvoudig gezegd: synapsen verzorgen de informatie tussen twee zenuwcellen, tussen zenuwcellen en spiervezels en klieren. Ze laten informatie door in één richting, dat voorkomt chaos – als alles goed werkt.)

*Bij kinderen in de leeftijd van 0 tot ca 2,5 jaar worden per minuut 700 tot 1000 verbindingen aangelegd. Hun (ons) brein groeit dankzij (leer)ervaring en onderlinge contacten. Overigens, voor de meeste volwassenen houdt leren nooit op als je bij wilt blijven of innovatief voorop loopt.

Even voorstellen... Eric Bokhorst, projectleider

Het werd Blom, ik had nog nooit van ze gehoord...

Sinds najaar 2019 is Eric Bokhorst projectleider bij Blom Elektrotechniek. Zijn spoor binnen de installatiebranche is veelomvattend en verrijkend. In 2013 rondde hij zijn HTS-opleiding Elektrotechnische Installatietechniek af. Met ruime ervaring in grote organisaties kiest hij bewust voor de korte lijnen en mogelijkheden binnen het familiebedrijf.

Eric Bokhorst, projectleider "Ervaringen delen is vermenigvuldigen van kennis."

"Blom kende ik niet..." zegt Eric "achteraf verbaast mij dat gezien de werken die ze mij bij kennis-making lieten zien. (Eric en Blom maakten kennis via een intermediair / red.) Het kan wel eens te maken hebben met de mentaliteit van deze en soortgelijke ondernemingen. Ze doen hun werk, scheppen niet op, zoiets spreekt mij aan. Net zoals het bedrijfsklimaat dat gericht is op kansen bieden. Als

je die ziet en aankunt krijg je als medewerker snel verantwoordelijkheid."

Snelreinvaart met afwijkende dienstregeling.

Je zit nu zo'n 18 jaar in de installatiebranche en veel uiteenlopende ervaring opgedaan. Je startte als hulpmonteur bij een familiebedrijf dat uiteindelijk opging in een bekende grote lan-

delijke organisatie. Daar was je geruime tijd bedrijfsleider voordat je naar Blom overstapte. Schets even in snelreinvaart. "Van het Atheneum afgegaan en echt de praktijk in als hulpmonteur. De MTS gedaan gecombineerd met werken als monteur. HTS Elektrotechnische Installatietechniek gecombineerd met werken. Meegegroeid met de organisatie. Calculator, werkvoorbereider, projectleider en bedrijfsleider geworden." In feite zo'n 17 jaar bij dezelfde werkgever dus, met een enigszins afwijkend carrièrepad? "Absoluut en geen moment spijt van. Maar gelukkiger als projectleider binnen een zich onderscheidend familiebedrijf. Wat we hier aan werken onder handen hebben is top. Delen van ervaringen is ook vermenigvuldigen van kennis."

Jonas' is zo'n spraakmakend BREEAM-project.

Jij bent projectleider, wat is de uitdaging voor jou? "Stel je voor... elektrotechnisch gezien

Project: Wooncommunity Jonas' IJburg Amsterdam
Aannemer: Ballast Nedam West
Projectomschrijving: 273 woningen, waarvan 190 huur- en 83 koopwoningen, 7 commerciële ruimtes, filmzaal, collectieve huiskamer, 2 logeerkamers, 2 break-out rooms, poolbar, dakstrand, elektrische deelauto's, etc..
BREEAM-NL Outstanding gecertificeerd.
Projectleiding/werkvoorbereiding: Eric Bokhorst/Mitchell Bak
Projectleider uitvoering: Edwin Swan
Opdrachtgever: Amvest

zijn we met een schone lei gestart, van scratch on ontwerpen en engineeren. Jonas' haalt de vereiste EPC-eis van 0 (-0,003) en BREAAM Outstanding Certificering. Echt iets voor ons. Jonas' wordt een duurzame inclusieve wereld, een andere manier van wonen, werken en ontspannen. De woningen in Jonas' variëren van studio tot villa, van penthouse tot duplex, huur en koop. En veel ruimtes voor gedeeld en multifunctioneel gebruik. Elektrische deelauto's voor de bewoners. Het is een slim gebouw

met veel sensoren die comfort en kostenbesparing mogelijk maken. Zo wordt de invloed van zonlicht, zonnewarmte, per ruimte gemonitord. Voor de energievoorziening komen er 800 PV-panelen met een totaal vermogen van 268.000Wp. Op daken in de omgeving moeten er nog eens 800 komen. In alle opzichten spraakmakend. Een landmark van duurzaamheid op IJburg in Amsterdam."

Meer info: www.jonasijburg.nl

Harmen Tuinman, projectleider Pleijsier Bouw BV.

Samen starten zonder opdrachtbevestiging

Onconventionele start past bij een onconventioneel gebouw. Amsterdam, 31 oktober 2018. De eerste paal voor het Student Experience Internatiotnal Minervahaven gaat de grond in. Opdrachtbevestigingen zijn er dan nog niet, de tijd dringt. Er wordt gebouwd op vertrouwen tussen de bouwpartners.

Soort zoekt soort.... Harmen Tuinman, projectleider bij Pleijsier Bouw BV.: "In 2010 kwam ik vanaf de HTS bij Pleijsier, een familiebedrijf met veel vertrouwen in hun personeel en bouwpartners. Samenwerken is onze kracht." (foto van beeldscherm)

Student Experience International in het kort: 596 studentenhotelkamers (volledig ingericht), studieruimtes, horecaruimte, bedrijfsruimtes, wasserette, fitnessruimtes, sportveld op het dak, parkeergarage voor (E)auto's en (E)fietsen. State of the art data-infrastructuur. BREEAM-NL Excellent gecertificeerd. Aanneemsom bouwkundig ca. € 45 miljoen, elektra/data ca. € 4 miljoen.

De wording van dit bijzondere gebouw is een unieke ervaring, ook voor Harmen Tuinman, projectleider bij Pleijsier Bouw. "Bij zo'n ongewone start moet je elkaar als bouwpartner goed kennen. De informatiebehoefte is natuurlijk groot maar er was nog te weinig bekend. In die situatie wordt het belang van goede communicatie extreem duidelijk. Rust bewaren en je niet gek laten maken door omstandigheden is ons motto. Van engineering was namelijk nog nauwelijks sprake,

dat vergde veel van de werkvoorbereiding. Je wilt weten waar je aan toe bent. Het kwam goed binnen tijd en budget."

Ondermeer directe duidelijkheid door digitalisering leidde tot een minimum aan faalkosten. "Ruud Besseling van Blom (projectleider) speelt met digitale informatie. Elke wijziging binnen een oorspronkelijk plan zette hij meteen via z'n laptop in het tekenmodel. Iedereen, van werkvloer tot kantoor, was dus direct op de hoogte van aanpassingen in de E- en data-installaties. En van de consequenties. Ze werken met software van Revit en optimaliseren constant. Onze complimenten gaan uit naar het hele team van Blom, er is hard (samen)gewerkt om de doelstellingen te behalen. Die mentaliteit wordt gewaardeerd!"

Gevels bron van zonnestroom, WKO-installatie voor klimaatbeheer. "De facades van het gebouw bestaan volledig uit PV-panelen. De PV-gevelpanelen zijn een ontwerp van het Deense bedrijf Solarlab. Het binnenklimaat wordt geregeld via de WKO-installatie."

Project: "Studenten Hotel Experience International" Amsterdam
Aannemer: Pleijsier Bouw BV
Projectomschrijving: Onderscheidend nieuw te bouwen studentenhotel met 596 kamers, een half verdiepte parkeergarage, restaurant met keuken, twee commerciële ruimtes en algemene voorzieningen zoals een studieruimte en een wasserette.
Projectleiding/werkvoorbereiding: Ruud Besseling en Mitchell Bak
Projectleider uitvoering: Bas van der Wel
Opdrachtgever: SCI Student Experience Real Estate | C.V. Luna Arena

BREEAM-NL Excellent Certificaat, bewijs van duurzaamheidsprestatie

BREEAM-NL: Certificering bestaat uit een ontwerp- en oplevercertificaat. De documenten worden afzonderlijk getoetst. Toetsing op negen verschillende duurzaamheidsonderwerpen *management *gezondheid *energie *transport *water *materialen *afval *landgebruik en ecologie en *vervuiling.

3D-modelleurs Remco Ligthart en Ruben Visser:

Innovaties in 3D als kern van de oplossing

Remco Ligthart werkt bij Blom Elektrotechniek in Warmenhuizen. Ruben Visser werkt bij Schipper Electrotechniek* in Nieuwe Tonge. De fysieke afstand tussen de twee installatie-bedrijven is, voor Nederlandse begrippen, groot. Beide ondernemingen onderscheiden zich op hun vakgebied. De innovatieve gedachtenwerelden raken elkaar. Denken in oplossingen is een gezamenlijk kenmerk.

Ruben Visser: "Hoe eerder aan tafel met de opdrachtgever, hoe meer winst in de realisatie"

Oplossingen vinden, wat is het probleem?

"We zijn continu bezig met optimaliseren van processen" benadrukt Remco "zaken die het werk voor iedereen aantrekkelijker maken en kosten besparen. Oplossingen creëer je dankzij een soort nieuwsgierigheid én vrije denkruimte. Bewust investeren in vernieuwend denken vergt investering in tijd. Niet elk idee is levensvatbaar, maar we maken sprongen vooruit."

Bijvoorbeeld? "Door innovaties in automatisering en standaardisering. Zo leidt een tijdsinvestering van rond de 20 uur bij ons alleen al tot een besparing (zie kadertje) van vele uren bij iedereen op het tekenwerk. Ruben en zijn team zijn heel ver in het standaardiseren van inventarisen bestellijsten tot en met kant en klare installatiepakketten. Direct gegenereerd uit de 3D-modellen."

Transparantie, holle kreet of werkelijkheid?

Remco: "In de begintijd was BIM een toverwoord. Het werd wel gezien als een hype. Wij zagen het meteen vooral als een transparante methode van samenwerking. Dat doen we nog steeds. Ruben en zijn collega's bij Schipper denken er net zo over. Op basis van zo'n samenwerkingsmodel innoveren we nu in alle transparantie samen." Ruben: "Dat kan ook, het heeft te maken met het klimaat, de cultuur van onze ondernemingen, prestatiegericht."

Eindgebruiker spin in het web?

"Je weet dat veel mensen spinnen lastig vinden, er bang van zijn" zegt Ruben en benadrukt dat alles draait om die eindgebruiker. "Architecten en aannemers onderschatten dat nog wel

al een heel eind. Blom en wij delen de ervaring dat je met Revit en Dynamo verder komt. Grote vorderingen maken we allebei door eigen innovaties." (Dat ervaren ook opdrachtgevers en eindgebruikers / red.)

Investeren in leren, innoveren door delen.

Remco: "De overeenkomsten in mentaliteit en bedrijfscultuur zijn opvallend. De visie van de leiding ondersteunt innovatie en delen van kennis. Daarmee begint volgens ons het vinden van oplossingen, ook in 3D."

*Samen in zelfstandigheid.

Schipper Electrotechniek BV is een familiebedrijf met ca 70 medewerkers. Binnen de familie Schipper ontbrak opvolgingsmogelijkheid. Eigenaar Adri Schipper wilde het familie karakter en de werkgelegenheid veilig stellen. Voorkomen dat het bedrijf zou over- en ondergaan in een grote organisatie. Adri en Arnold komen met elkaar in contact en onderkennen de mogelijkheid dat het delen van kennis tot meerwaarde voor beide ondernemingen leidt. De praktijk bevestigt dat al snel. Met terugwerkende kracht naar 01-01-2020 nam Arnold Blom op persoonlijke titel deel in Schipper Electrotechniek BV. Adri Schipper draagt per 01-01-2023 zijn resterende aandeel over aan Arnold.

eens. Ze willen dat de klant zo snel mogelijk beslist over wat hij koopt. Terwijl optimaliseren van kopersbegeleiding leidt tot lagere

Motto: "Samen in zelfstandigheid leidt tot delen van kennis, ervaring en solide uitzicht op de toekomst."

méer- en faalkosten. Verantwoordelijkheden komen duidelijker te liggen. Iedereen weet waar hij of zij een handtekening onder zet. Daarom brengen wij engineering op het juiste niveau van customising. Met 3D BIM kwamen we

Grote tijdsbesparing op tekenwerk

Neem bijvoorbeeld het automatisch genereren van lay-outs op tekenwerk. Met overal eenduidige foutloze benaming. Dat duurde voorheen ca. 2 à 3 minuten om het geheel rond te krijgen. Bij ca. 80 projecten per jaar, met gemiddeld 5000 à 6000 woon-eenheden en ca. 5000 tekeningen, kom je met 20 projectleiders al gauw op een tijdsbesparing ca. 250 uur per jaar.

Remco Ligthart: "Bij innovaties zie je de dynamiek van karakterverschillen binnen het team"

Bewust snel klimmen op de Veiligheidsladder

Een belangrijke verandering in het aanbestedingstraject is op komst: de Veiligheidsladder wordt vereist. Als bedrijf tel je zonder Veiligheidsladder straks niet meer mee in aanbestedingsprocedures. Het is een initiatief van partijen die zijn aangesloten bij de Governance Code Veiligheid in de Bouw. Veel medewerkers hebben hun persoonlijke VCA. Als bedrijf stappen we over van VCA** naar de Veiligheidsladder. De Veiligheidsladder gaat van start op 01 januari 2022. Blom Elektrotechniek bereidt zich voor op de hoogste trede.

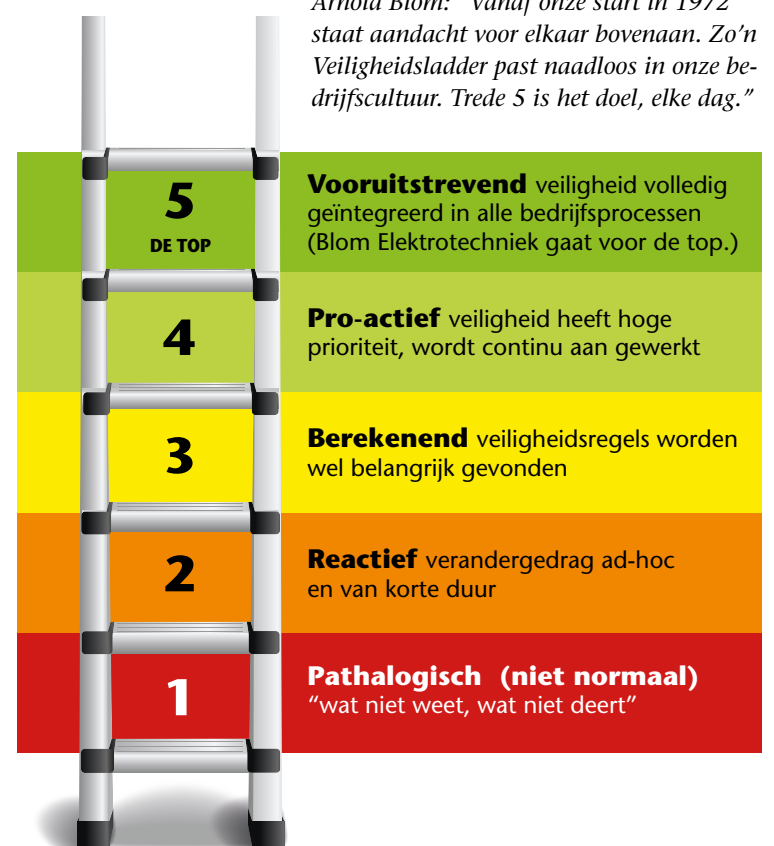
Wat is de Veiligheidsladder?

De Veiligheidsladder toont in 5 treden het Veiligheidsbewustzijn binnen de onderneming. Het is een meet-instrument voor veiligheidsbewustzijn voor iedereen. Toepasbaar op alle afdelingen en activiteiten van een onderneming. Kort gezegd komt het hier op neer:

Bewust aan veiligheid werken

is een basisvoorwaarde. Je zorgt voor elkaar, let op elkaar, neemt verantwoordelijkheid. Dat gaat verder dan het dagelijkse werk op de bouwplaats. Het start met aandacht voor collega's. Bewust verhogen van veiligheid betreft de hele bouw, van opdrachtgever tot en met opdrachtnemer. Van schetsontwerp tot oplevering.

Arnold Blom: "Vanaf onze start in 1972 staat aandacht voor elkaar bovenaan. Zo'n Veiligheidsladder past naadloos in onze bedrijfscultuur. Trede 5 is het doel, elke dag."

Je hebt het wel eens met oude foto's...

Het buikgevoel dat er iets niet klopt

"Hier klopt iets niet, maar wát is er aan de hand....?" Het is een soort ongemakkelijk buikgevoel. Het overkomt je soms bij oude foto's, mensen staren je aan uit een ver verleden. Je hebt het wel eens als je rondloopt op een werk. Of bij een bouwtekening. Het gaat vaak om een detail. Deze foto is zo'n honderd jaar geleden genomen. De vrouwen en meisjes werken in een Engelse textielfabriek. Met z'n allen leuk op de foto? Schijn bedriegt. Waar zie jij iets wat niet klopt, iets engs?

(oplossing staat op pagina 16)

Wentley Bentura, technisch specialist, allround trouble shooter, deelt de mening van Johan Cruyff...

“Je gaat het pas zien als je het doorhebt”

Deze uitspraak van een onnavolgbare technische voetballer geldt zéker in de elektrotechniek. Wentley Bentura is thuis in de elektro- en datawereld van hotel tot medische kliniek, van complexe grote systemen tot domotica als huisautomatisering. Een vraagbaak voor collega's en geliefd bij klanten. Dat heeft een duidelijke oorzaak.

“In mijn ogen is communicatie het belangrijkste deel van mijn werk. Bij storingen bijvoorbeeld is er wel eens sprake van paniek, dan zijn rust en zekerheid belangrijk. Zelfs onder grote druk brengt de zekerheid dat het probleem wordt opgelost rust.” (Wentley startte 20 jaar geleden in de ICT, verveelde zich daar in, miste een uitdaging. Koos voor de overstap naar communicatie en installatie. Zijn belangstelling voor ICT

is terug ‘omdat ICT in mijn vakgebied volwassen begint te worden’.)

Installaties en systemen worden complexer en veelomvatter? “De technische ontwikkelingen gaan ongelooflijk snel. Ik noem alleen al de installaties voor zonnestroom, dus met PV-panelen. Grote gebouwen die in hun eigen stroomvoorziening voorzien. Denk ook aan de noodstroomvoorzieningen in

kritische omgevingen. Je zult maar vast zitten in de lift of de parkeergarage niet meer uit kunnen. En ja, natuurlijk domotica

Wentley Bentura: “Communicatie is alles!”

in de zorgsector en woonomgeving. Dat is een verhaal apart, er kan zó veel. Maar niet alles is nuttig. Hoe complexer, hoe groter de kans op storingen. Regelmatig ontstaan die door bedieningsfouten.”

Oplossingen? “Oplossingen bieden, uitleg geven, dat vind ik leuk, is mijn vak. Van een van mijn leermeesters kreeg ik ooit het advies: voel je zeker op basis van persoonlijkheid en kennis. Die zekerheid rust daarbij op ervaring en zéker ook op mijn collega's binnen ons bedrijf.”

Zodra routine insluipst ben ik weg? “Routine past mij niet, ik wil de uitdaging hebben iets te ontdekken, op te lossen, met mensen omgaan. En ik ga pas weg als de klant tevreden is.”

Leon Telleman, hoofd uitvoerder bij Heddes Bouw:

‘Gare du Nord’, kavel 1N2, loopt als een trein

Heddes Bouw realiseert samen met haar bouwpartners, waaronder Blom voor de E- en data-installaties, Kavel 1N2 in Amsterdam. Een groot onderdeel van een compleet nieuwe stadswijk rond OV-knooppunt Station Noord. Technisch en logistiek een uitdaging. Gefundeerd op samenwerking vanaf de ontwerpfase.

“Onze expertise in woning- en hotelbouw komt hier perfect bij elkaar” stelt Telleman en wijst naar de overkant van de Elzenhagesingel waar het project van de grond komt. “Kavel 1N2 is een groot en gevarieerd project met koop- en huurwoningen (in totaal 361) plus twee hotels (ruim 300 kamers) en 177 studenten-

woningen. Plus parkeergarage en commerciële ruimten. Eén van de torens gaat in 23 etages tot 74 meter hoog. En je vroeg wat ik er zo interessant aan vind?”

Logistiek en veiligheid. Telleman: “Het is een superkrappe locatie, dat went, we moeten goed uitkijken met oversteken. Aan-

en afvoer vraagt strakke planning. En veiligheid is sowieso een hot item, de verkeersregelaars hebben het hier echt druk. Op de bouw zijn we scherp op elkaar met oog voor orde en netheid. Het veiligheidsbesef stijgt nog steeds.” Zorgzaam voor elkaar dus? “Klinkt wat soft maar het is zéker de bedoeling. Technisch interessant is de veelzijdigheid van het geheel, daarin bewijzen we al onze kennis en ervaring. In de loop van zo'n project zijn af en toe aanpassingen nodig, in BIM maak je die dan direct voor iedereen zichtbaar. Nogmaals, de diversiteit maakt het ook zo'n aantrekkelijk project.”

“We bouwen eerst een team, je moet elkaar leren verstaan, begrijpen wat de consequenties van vrijheden en verantwoordelijkheden zijn. Daarna bouwen we samen op locatie. Belangrijkste is dat we op elkaar kunnen bouwen. Ook als de planning, de dienstregeling verandert. Zo houden we heel strak vast aan de zogenaamde dagstart. Alle disciplines weten wat er van elkaar verwacht wordt, werken in BIM helpt daarbij. **Ja, de dagstart** ervaar ik als

een borging voor de continuïteit van het proces. We komen hier tenslotte allemaal om te werken, iets moois te maken. Goed beschouwd zitten we met z'n allen in dezelfde trein.”

“De omstandigheden sinds maart 2020 maken iedereen extra inventief. Veel vergaderingen en één-op-één contacten lopen nu via Teams. We hebben er een aparte keetverdieping

voor. Ik denk dat we elkaar als projectleiders en uitvoerders nu zelfs iets vaker zien dan vroeger. (Matthew Deken is voor Blom projectleider ‘buiten’ en is dagelijks met ca. 20 man van Blom op de locatie. ‘Binnen’ is Michel Kos projectleider voor Blom op Kavel 1N / red.) Over Blom nog even dit, hun slogan is ‘we zorgen dat het werkt – altijd’. Dan belooft je nogal wat. Samen maken dat echt waar, is mijn 17-jarige ervaring bij Heddes.”

Project: Kavel 1N2 Amsterdam

Aannemer: Heddes Bouw & Ontwikkeling BV

Projectomschrijving: Woontoren van 23 verdiepingen voorzien van 165 app., 2 hotels voorzien van ca. 300 kamers, studenten-huisvesting en een parkeergarage met 152 plaatsen.

Projectleiding/werkvoorbereiding: Michel Kos/Remco Ligthart

Projectleiding uitvoering: Matthew Deken

Leidinggevend monteurs: Hotel A en B: Pong Khamrakai/ Arjan Markx. Bouwdeel C en D: Michel vd Leest, Bouwdeel E: Mike Tuithof

Opdrachtgever: CZAN Rood C.V., Altera Vastgoed N.V. en Woonstichting De Key

Oplossing van pag. 15: Alle vrouwen op de foto staan met de armen over elkaar. Maar bij de vrouw rechtsonder op de foto zie je een hand op haar schouder liggen.

Leon Telleman: “De combinatie van diversiteit en omvang... geweldig!”

Certificeringen

Voor opdrachtgevers en werknemers zijn certificeringen belangrijk. Indicaties voor kwaliteit van kennis en organisatie. Blom Elektrotechniek werkt continu aan optimalisatie. In elke fase van bedrijfsvoering en uitvoering van werken. De onderneming voldoet aan stringente eisen en is SBB-erkend Leerbedrijf.

BRL6000 (-01 en -02) belangrijkste certificering in de installatiebranche

InstallQ gecertificeerd VCA** gecertificeerd

CCV Certificatie installeren brandmeldinstallaties versie 5.0 certificeringen

SEI Stichting Erkenning Installatiebedrijven

REI Stichting Sterkin

S-BB Erkend leerbedrijf

Installatiewerk Met veel aankomende talenten die via Installatiewerk bij ons binnenkomen, sluiten wij na verloop van tijd een arbeidscontract.

Colofon:

KrantvanBlom is een uitgave van: Blom Elektrotechniek B.V.

Blom Elektrotechniek bv
De Camper 10, 1749 BX Warmerhuizen
Wijkmeerweg 25, 1948 NT Beverwijk
T 31 (0)88 392 0000
E info@blomelektrotechniek.nl
www.blomelektrotechniek.nl

Blom Service en Onderhoud bv
Wijkmeerweg 25, 1948 NT Beverwijk
T 31 (0)88 392 0022
E info@blomplus.nl
www.blomplus.nl

Advies, concept, interviews, fotografie*, tekst en redactie: Anjo Brombacher
info@brombacher.nl

*ivm corona werden enkele foto's aangeleverd
Ontwerp en drukwerk: www.studioviv.nl

Reacties kunt u mailen naar:
info@blomelektrotechniek.nl

Aan deze krant is veel zorg besteed. Desondanks zijn Blom Elektrotechniek BV, Brombacher en Studioviv op geen enkele manier aansprakelijk voor de inhoud of de gevolgen daarvan.